IX. évfolyam. 178. szám. Szombat, 1875. október 30.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztöl Iroda:
Budapesten IV.
megyeháztér 9. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el,
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában

Felhivás.

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejár, — tisztelettel felkérjük előfizetésük mielőbb megujitására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek

az

„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

Évnegyedre . . . . . **5** frt. — kr.
Félévre . . . . . **10** frt. — kr.
Egy hóra . . . . . **1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

A vallomás.

Az „Ellenőr" folyó hó 27-diki számának „Bécsben" czimü czikkében a következők állanak:

„Hanem hát „a királyné kormányát támogatnunk kell;" s ezért szavaztuk meg a hadügyi költségvetést. Nem kell ezt himezni-hámozni, szépitgetni, leplezgetni, hanem el kell ismerni, ki kell mondani categorice. Engemet nem capacitált ez irányban Wellingtonnak semmiféle bécsi miniaturekiadása. Én, mihelyt a delegatióba menetelre elszántam magamat, capacitálva voltam a hadügyi tulságos budget megszavazásának kényszerüségéről a saját eszem által, mely előtt világosan állott a tény, hogy nekünk, kik a szabadelvü párt tömörülését s az ebből keletkezett kormány megszilárdulását előleges feltételnek, az okvetlenül szükséges első lépésnek tartjuk, hogy hazánk pénzügyi rosz helyzetének javulási s parliamenti hiányos rendszerünk kiegészitési terére, nem rögtön de lassankint eljutni reményt táplálhassunk: egyátalában nem lehet az a feladatunk, hogy a hadügyi budget megtagadása által uj párt- és kabinetkrizist zuditsunk szegény hazánk fejére, s megrontsuk épen azon párt és kabinet állását, mely iránt bizalommal viseltetünk s a melynek életképességétől állami megzavarodott háztartásunk rendezését várjuk."

E szerint azért kellett megszavazni a delegatiónak a hadügyi költségvetést, mert annak megtagadása megrontotta volna a Tisza-cabinet állását.

A Tisza-cabinet állásának megszilárditása tehát most az a legfőbb tekintet, mely előtt minden egyébnek hátrálni kell; ez a tengely, mely körül az országnak minden ügye, a hazának sorsa forog.

Ezért kellett megszavazni a fölemelt hadügyi költségvetést, ez az első befejezett tény; fognak következni a többiek. Milyenek lesznek ezek, tisztán láthatjuk a Tisza-cabinet eddigi magatartásából és tett nyilatkozataiból. A vámszövetségre nézve kinyilatkoztatta, hogy fen akarja tartani a vámterületi közösséget. Ez értelemben nyilatkozott Tisza Kálmán, ez értelemben járt el a kereskedelmi és pénzügyminiszter; ez értelemben nyilatkozik a kormány főközlönye, az „Ellenőr".

De van még egyéb is. Nemcsak az Ausztriával való nemzetközi (?) és ugynevezett közjogi kérdésekben, hanem a belügyi kérdésekben is a Tisza-cabinet állásának megszilárditása a vezérlő szempont. A polgári házasság kérdésében való állásfoglalás is ezért történt. Titkot sem csinálnak belőle, hogy ez a döntő körök jó indulatának megnyerése végett történt.

Tehát Magyarországnak azt a szerencsét, hogy Tisza Kálmán s a volt balközépnek a hatalomhoz csatlakozó Deákpártiak által megszaporodott cliqueje által kormányoztassék, azzal kell megvásárolnia, hogy föltétlenül megszavaztassék minden, a mit a hadügyminiszter követel; hogy áldozza föl ujabb tiz évre iparát, anyagi jóléte emelkedését és magát az államháztartás rendbehozásának legelső föltételét, adóképességének emelését; hogy végre a belügyi kérdésekben is alkalmazkodjék a bécsi döntő körök jó indulatának megnyerése végett.

Ezt regisztrálhatja magának az ország közönsége, és pedig most már nemcsak azon tényekből, melyek eddig előfordultak, azon magatartásból és nyilatkozatokból, melyekből a logica természetes szabályai szerint csakis megfelelő tények következhetnek, hanem regisztrálhatja a kormány főközlönyének, az „Ellenőrnek" világos önvallomásából is.

S e ténynek jelentősége mellett igen kis nyomatékkal birnak azon frázisok, melyekkel a fontos nyilatkozat felerősztve van. Azt mondja az „Ellenőr", hogy „a szabadelvü párt tömörülése s az ebből keletkezett kormány megszilárdulása előleges feltétel, okvetlenül szükséges első lépés arra, hogy hazánk pénzügyi rosz helyzetének javulási s parliamenti hiányos rendszerünk kiegészitési terére, nem rögtön de lassankint eljutni reményt táplálhassunk". A biztatás vékony, de hát az őszinteségért e tekintetben is köszönettel tartozhatunk. Csodálnunk kell azonban ezt a mély politikai számitást. Az ország e szerint arra van utalva, sőt az eddigi nagy pártolás és a delegatióban tanusitott eljárás által engagirozva is, hogy a Tisza-kormánynak örök életet biztositson. — Mert ama reménynek valósitására idő kell, legkevesebb tizenkét év, a melyre a vámközösség fenn fog maradni. Ezen idő alatt a Tisza-kormány feladata csak az lesz, hogy állását szilárditsa, s majd csak azután ha szilárd állásában jól megvetheti lábát, fogja megtenni mint a tigris a nagy ugrást, az igért honmentést. S ha addig tulad rajta az ország, készlesz a Tisza-kormány mentsége: miért nem várt az ország, hogy a szabadelvü párt teljesen tömörülve, a belőle keletkezett kormány teljesen megszilárdulva, valósithassa a maga terveit, annak idejében félretett elveit.

S csak egy megjegyzést akarok még tenni arra, hogy „a parliamenti hiányos rendszer kiegészitési terére sem rögtön, csak lassan eljuthatni táplálhatunk reményt". Hát hiszen Csernátony pár éven át demonstrálta, hogy meglesz a helyes parliamenti helyzet, mihelyt meglesz a fusio, és most, midőn az megvan és pedig teljesebben mint ő remélte, még is csak reményt kell táplálnunk a hiányos parliamenti rendszer kiegészitésére! Ime Csernátony nem volt képes teljesiteni igéretét, ne higyjen neki az ország abban sem, hogy a Tisza-kabinet eszközölni fogja hazánk pénzügyi rosz helyzetének javulását, ha majd a közös költségvetések feltétlen megszavazása, a vámszerződésnek a közös vámterület alapján meghosszabbitása s egyéb előzékenységi rendszabályok segitségével állását véglegesen meg fogja szilárditani, folytatván azalatt a napról napra való megélés végett az adóemelés és adósság-csinálás házi eszközeinek használatát.

Mocsáry Lajos.

A király jövő csütörtökön, azaz november 4-én 10 órakor a budapesti kir. várlakban általános kihallgatást fog adni; előjegyzések a mondott napig a kabineti irodában eszközöltetnek.

A képviselőház elnökségétől vesszük a következő sorokat: Tisztelt szerkesztőség! Az esett értésemre, hogy többen azt vélik: hogy az országgyülés elnapolása után a képviselőknek a megjelenésre épen három nap van engedve, mint az országgyülés megnyitásánál, — E téves vélemény elenyésztetése végett a t. szerkesztőséget arra kivántam megkérni, méltóztassék megemliteni, — hogy a képviselőház legközelebbi rendes ülése csütörtökön november hó 4-én délelőtt 11 órakor fog tartatni.

Budapest, október 29-én 1875.

Ghyczy Kálmán s. k.
elnök.

Bécsi pénzkörök értesülése szerint az uj **magyar járadék-kölcsön** 6 százalékos lesz.

Az osztrák államvaspálya igazgatósága a magyar közlekedési miniszterium felszólitása folytán egy minden osztrák-magyar vaspályánál életbeléptetendő **általános forgalmi szabályzatot** dolgoztatott ki. Ezen szabályzat a magyar vasutakkal közöltetve lett s az illető igazgatóságok ahhoz hozzá is járultak. A magyar közlekedési miniszterium — a „Hon" szerint — a hozzá beterjesztett javaslatot, miután ezt a vasuti és gőzhajózási főfelügyelőség által átvizsgáltatta, az osztrák közlekedési miniszteriumnak az osztrák vasutak igazgatóságaival leendő közlés, illetve elfogadtatás végett átküldötte. Miután azonban az osztrák vasutak igazgatóságai a javaslat némely pontjai iránt kifogásokat tettek, a magyar közlekedési miniszterium e javaslatot, csak a Magyarország területén levő vasutakra nézve, egy legközelebb kibocsátandó rendelete által fogja életbe léptetni.

Mint halljuk, jövő év elején az **alföld-fiumei vasut** társulatnál is nagy reformoknak néznek elébe. A tisztviselők egy nagy rész nek fel fog mondatni, de azért ezek közül az önként ajánlkozókat napdij mellett továbbra is alkalmazzák, hogy legalább egész kereseményüktől egyszerre meg ne fosztassanak.

Mint értesülünk Széll pénzügyminiszter egy a bányászat területén létező összes **vasbányákban** behozandó uj kezelési módszert hagyott jóvá, mely már jövő év elejével életbe lépend. Ezen módszer jelentékenyebb része a vasbányák jövedelmének lehetőségig fokozása összekötve a kezelés egyszerüsitésével.

Mint a „P. L."-nak Bécsből távirják, az **osztrák védvámosok** egy saját közlönyt akarnak alapitni és pedig a „Deutsche Ztg." és a „Neues Fremdenblatt" egyesülése folytán. Hir szerint már is jelentékeny pénzösszeg van összegyüjtve és tekintélyes iparos firmák fogják támogatni a „vállalatot.' Ilyenek Skene, Leitenberger, Liebig stb.

A ki megmenti a hazát!

„Ritka elmebeli tehetségekkel" megáldott hazamentő nagy Csernátony Lajosunk ma előadja, hogy a pártszemponton kivül miféle indokokból szavazta ő meg, a mit nem tartott helyesnek. — Hát megszavazta azért, mert a hadügyminiszter azzal a „meglepetéssel" állt elő, hogy a monarchia nem bir a védképességre szükséges tüzérségi anyagokkal, a miből tehát az következik, hogy ez anyagokat elő kell teremteni akárhogyan, s ha vád alá lehetne is helyezni azokat, kik akár „képtelenségük" akár „hanyagságuk" által a monarchia biztonságát az ellenségek jószivüségébe ajánlották: még akkor is az marad az első teendőnk, hogy „megszerezzük, a mi hiányzik."

Azután meg külügyeink üdvös vezetése és az ezek iránt fenálló bizalom is nagyban járult ahhoz, hogy megszavazta Csernátony az Uchatiusokat. Mert bizony ha ez nincs, Koller hadügyminiszter bajosan boldogult volna egyik másik követelésével stb.

Lám! lám! — Mennyire igaz az, hogy tempora mutantur, et nos mutamur in illis. — Hol vagytok ti régi-régi idők, a mikor még „ritka elmebeli tehetségekkel" megáldott hazamentő nagy Csernátony Lajosunk politikai szótárában alig volt szelidebb kifejezés a kormány tetteinek birálásánál, mint a „butaság" „tehetetlenség" és „bünös könnyelmüség?!" Hol vagytok ti utólérhetlen gorombaságok, otrombaságok, az akkor Csernátony vérében gyökerezőknek látszott marakodások dicső periodusai; hol?

Oh szép idők, ti elmulátok,
És mind örökre tán;
Vad stylista, pokrócz „erély"
Férfias szó nincs mán'!

Bizony sokat változik az ember rövid idő alatt, ha felfedezi, hogy az ő hivatása nem cselkélyebb, mint a haza megmentése. „Képtelenség!" — Oh mily szelid bárány-fogalom ahhoz képest, mikor Csernátony még nem kezdett volt nagy feladatához s nem fusionált a haza megmentésének czéljából! Nagyon jól emlékezünk arra az időre, mikor még rettegnie lehetett volna tőle minden jámbor léleknek, ha koponyáját parasztsága bunkójával beveretni nem akarta!

Hanem hát azért még sem indokolta eléggé annak megszavazását, a mit nem tartott helyesnek. Hiszen ha az ország megbékülne is azzal, hogy az Uchatiusokat meg kell fizetnie: még akkor is fenmarad a kérdés, hogy ezt a költséget miért nem igyekezett Csernátony más tételnél ellensulyozni megtakarítások által?... Ő maga is azt mondja, hogy „a tüzérségi anyagok" hiányoztak; s azért kellett szavaznia, csakhogy nem ezek beszereztetése képezi a nemzet szemrehányásainak tárgyát, hanem az, hogy a quótát általában nagyobbnak szavazták meg, mint a milyen eddig volt; daczára annak, hogy az ország nyomorultabb helyzetben van, mint valaha!

Különben azt mondja Csernátony, hogy első teendőnk az: „megszerezni, a mi hiányzik." Pénz hiányzik nekünk nagy uram, pénz; erre van legnagyobb, legégetőbb szükségünk. Annak megszerzését igyekezzék ön előmozditani hazamentő pártjával és delegátus társaival egyetemben!

És milyen diplomatikus fogás az, mikor el akarja vakitni egy kis pathossal a közönség szemét s azt mondja Csernátony, hogy:

„Éppen, mert a gróf Andrássy Gyula külügyérségének dicséretes sikere is nagy befolyással volt a hadügyi terhek nagyobbodása iránti nem kellemes megnyugvásban: a külügyér urnak most már arra kellene intézni jogos befolyását, hogy a hadügyi közös költségvetés a jövő években ép oly érezhetőleg csökkentessék, a mily érezhetőleg emelkedett. Mert az eladósodott, nyomorgó és zugolódó népek monarchiája aztán nem követhet jó külügyi politikát sem, akárki vezesse is ezt. Nem követelhet józanul senki olyan lefegyverkezést, mely egyértelmü lenne a tehetetlenséggel, de megkövetelhetik, a monarchia mindkét államának nemzetei, hogy keresményét ne öntsék évről-évre az ágyukba és puskákba; és megkövetelheti azt, hogy a hadsereg rosz rendszerének, illetőleg rendszertelenségi variatiónak megszüntetése által kezdetét vehesse a jó gazdálkodás!"

Csak nagy kujon maga bácsi, az igaz! Ugy megtréfálja az embereket! — Pedig kibuvik ám a szeg a zsákból még annál is, a ki „ritka elmebeli tehetségekkel" megáldott voltánál fogva nem kisebb, hanem mint ön, a „haza megmentése" nagy feladatának megoldására hivatott!...

Illetékes helyről fel van hatalmazva a „Hon" kinyilatkoztatni, hogy a magyar kormány az angol kereskedelmi pótszerződés tárgyában semmiféle alkudozásokba nem ereszkedett és igy semmiféle praejudikáló lépést nem tett.

A „Tageblatt" szerint az osztrák haladó párt klubjában a birodalmi tanácsban előterjesztendő inditvány van készen, mely szerint az osztrák kormány utasittatnék, hogy az **általános lefegyverzés** kérdése ügyében a többi kabineteknél lépjen közbe egy általános európai parlamenti delegatió összehivása végett.

Széll Kálmán pénzügyminiszter a képv. ház elé terjesztett jelentésében részletesen elmondja az indokokat, melyek folytán felbontá a **faüzleti szerződést** az angol-magyar bankkal. A nevezett bank ugyanis 1872-ben a beszterczebányai jószágigazgatóság kezelése alatt levő garamvölgyi erdők 4½ millió köblábra terjedő haszonfatermésének tiz éven általi megvételére kötött szerződést és az akkori folyó árakon felül 24½ % fizetésére kötelezte magát. 1872-ben magas ára volt a fának, de az ár már 1873-ban oly annyira hanyatlott, hogy a bank nem birta a termett famennyiséget eladni, s a mit el is adott, a mellett még saját kiadásait is elvesztette. A bank már 1873-ban kérte a szerződés felbontását, a mit azonban a kormány megtagadott; de adott több könnyitést. 1874-ben megujittatott a szerződés felbontásáért tett kérelem. A kormány ezt ismét megtagadta. A bank ekkor az üzletnél már 1.200,000 frtot veszitett, s a kormány elé azt terjeszté, hogy ha a szerződés fel nem bontatik, kénytelen liquidálni, illetőleg csődöt mondani. A kormány — ugymond a pénzügyminiszter — ez állitás valódiságáról meggyőződött, s mert azon veszély fenyegeté, hogy ha a bank megbukik, a szerződés igy is felbontatik s a kormány elveszti követeléseit is, bizonyos föltételek mellett megegyezett a szerződés felbontásában. E föltételek a „Pesti Napló" szerint következők: a bank biztositsa az államkincstárnak több százezerre menő összes követeléseit, továbbá 96 ezer frt értékpapirokban letett cautióját, 340,000 frtba került gőzfürészeit, beszterczebányai házát s egyéb beruházásait, melyek értéke jelenleg 200,000 frtra tehető, a kincstárnak adja át s ezen felül még készpénzben 58,000 frtot fizessen. A bank ezen föltételeket teljesité, a kincstár pedig a faüzletre vonatkozólag, szabad kézből, egyéb vállalkozókkal szerződött.

A pénzügyminiszter 1876-ik évre nagyobb összeget irányzott elő a „Napló" szerint a **dohánybeváltásra**, a minek oka az, hogy mind a magyar, mind az osztrák jövedék belföldi nyers készlete elfogyott. A jövő évre 120,000 holdnyi területre adatik engedély, s a beültetett terület, az eddigi tapasztalatok szerint, rendesen 17 százalékkal csökkenvén, föltehető, hogy mintegy 100 ezer holdat ültetnek be. A dohánytermést, minden hold után 476 kilogrammal számitják, az összes betöltendő területre mintegy 47 millió kilogrammot, és 100 kilogrammnak árát 12 frt 10 kr átlagárra becsülve, az összes beváltásra mintegy 9 millió szükségeltetik. A pénzügyminiszter 9.140,000 frtot irányoz elő, a miből 4.240,000 frt esik a magyar, 4.900,000 frt pedig az osztrák jövedékre.

A pénzügyi bizottság átalános jelentése

az 1876-dik évi államköltségvetésről.

A pénzügyi bizottság az 1876. évi államköltségvetés felett folytatott tárgyalásának eredményeként I—XVI-ig ide zárt jelentéseiben mutatja be a költségvetés főrészei, és az egyes tárczák költségvetési előirányzata szerint csoportositva, részletesen indokolt véleményét.

Ezen jelentésbe a bizottság azon részeket vette fel, melyek az egész költségvetésre vonatkoznak s azon javaslatokat foglalja össze, melyeket átalában érinteni kivánt.

A költségvetés alakját illetőleg ismétli azon véleményt, mely a képviselőház pénzügyi bizottságaiban több izben nyilvánult, hogy annak hármas beosztását, rendes, rendkivüli és hitelmüveleti előirányzatra véglegesen megállapitottnak nem tartja s a költségvetés jelen alakját és beosztását sok tekintetben javithatónak és tökéletesbithetőnek hiszi.

E felfogásban a pénzügyminiszter is osztozik, kijelentvén a bizottság előtt, hogy már az 1877. évi államköltségvetés alakját és beosztását módositani, s czélszerübben átalakitani készül. A bizottság tehát ezuttal a költségvetés alaki részére nézve tüzetes véleményt nem mond.

Áttérve magára a költségvetésre, **a miniszterium által előirányozva van:**

rendes szükséglet . . .	199.442,632 frt
rendes fedezet	207.015,554 „
többlet	7.872,921 frt
rendkivüli szükséglet .	23.344,288 „
hitelmüveleti kiadások .	5.534,745 „
összesen	28.879,033 frt
rendkivüli fedezet . . .	2.592,093 „
hitelmüveleti bevételek	6.854,745 „
összesen	9.446,838 frt
hiány	19.432,195 „
összes kiadás	**228 021,665 „**
összes bevétel	**216.462,392 „**
összes hiány	11.559,273 frt
ehhez járul a pénzügyi miniszter által előterjesztett mérlegnél ágyuk költsége ker. számban .	2.500,000 frt
összes hiány, ...	14.059,273 frt

Ezenkivül az első hét hónapban beálló hiány fedezésére szükséges állandó pénzkészlet beszerzése folytán kamat 1876-ra 2.000,000.

Ezen előirányzat az 1876. évre a közösügyi költségeknek megállapitása után **következőkép módosul:**

rendes szükséglet: . . .	199.794,862 frt
rendes fedezet:	207.015,554 frt
felesleg:	7.220,692 frt
rendkivüli szükséglet: .	26.280,146 frt
hitelmüv. kiadások: . .	5.534,745 frt
összesen:	31.814,891 frt
rendkivüli fedezet; . .	2.592,093 frt
hitelmüv. bevételek: . .	6.854,745 frt
összesen:	9.446,838 frt
hiány:	22.368,053 frt
összes hiány:	15.147,361 frt

A költségvetés azon összeállitása szerint végre, mely a pénzügyi bizottság tárgyalásai folyamán visszatükrözi azon emeléseket, törléseket és áthelyezéseket, melyeket a bizottság az előirányzatban eszközölt, a költségvetés végeredményei a kormány előirányzata irányában némi különbségeket mutatnak ugyan, de lényegileg attól még se térnek el.

Főösszegekben a bizottság módositásai következők:

A rendes kiadásokból töröltetett:

Ő felsége kabineti irodája fejezete alatt	450 frt
Fiume	1,950 „
a belügyi	4,125 „

A pénzügyminiszteri tárczából nem töröltetett:

a közlekedési tárczában	49,047 frt
a kereskedelmi „	52,600 „
a vallás és közoktatási tárczában	25,780 „
az igazságügyi „	118,464 „
a honvédelmi „	11,976 „
együtt	264,392 frt

A rendes kiadásokat viszont emelte:

az államadósságok fejezetében .	1.345,495 frt
a belügyi tárczánál	8,333 „
a pénzügyi „	20,844 „
a honvédelmi tárczánál	32,256 „
együtt	1.406,928 „
a rendes kiadásokat tehát emelte összesen	1.142,536 frttal

a rendkivüli kiadásokból töröltetett,

a belügyi tárczánál . . .	8,000 frt
a közlekedési „ . . .	50,000 „
a kereskedelmi „ . . .	5,000 „
az igazságügyi „ . . .	25,000 „

ezenkivül az államkincstár hozzájárulása a sorsolási kölcsön fedezéséhez ezen kölcsön bevételeinek szaporodása folytán leszállittatott: . . . . . 221,960 frt

a pénzügyi tárczánál . . .	12.908 „
a közlekedési „ . . .	11,771 „
a kereskedelmi „ . . .	237,965 „
a honvédelmi „ . . .	600 „
az igazságügyi „ . . .	1,500 „

a rendes fedezetet viszont emelte:

a vallás és közokt.	3,000 frttal

a rendes fedezetet tehát összesen leszállitotta . . . . . 261.744 frttal

a rendkivüli fedezetet leszállitotta:

a pénzügyi tárczánál . . .	125,930 „
viszont emelte a pénzügyi .	575,000 „
összesen:	449,070 „

a rendkivüli fedezetet tehát emelte

A hitelmüveleti bevételeket leszállitotta . . . . . 251,960 frt.
viszont emelte . . . . . 361,960 „
tehát összesen emelte . . . . 110,000 „

Ezekből folyólag **a bizottság javaslata alapján** a költségvetés végeredménye következőleg alakul:

rendes kiadások	200.937,398 „
rendes bevételek . . .	206.753,810 „
többlet	5.816,412 „
rendkivüli kiadások . .	25.970,186 „
hitelmüv. kiadások . . .	25.534,745 „
együtt	31.504,931 „
rendkivüli bevételek . .	3.041,163 „
hitelmüv. bevételek . .	6.964,745 „
együtt	10.005,908 „
hiány	21.499,023 „

a töblettel összehasonlitva az 1876. év **összes hiánya:** . . . . . **15.632,611 frt.**

mely a megszavazott közösügyi költségek beszámitásával a kormány előirányzata szerint kitüntetett: . . . . . 15.147,361 frtot
hiány . . . . . 335,250 frttal

haladja felül. E különbség oka részint a rendes fedezetnek 261,744 frt erejéig leszállitásában, részint azon emelésben rejlik, melyet a bizottság a rendes kiadásoknak „államadóságok" fejezeténél eszközölt, a hol az eddigi előirányzatoktól eltérőleg a pénzügyminiszter inditványára az érczpénz beszerzésnél ezüst árfolyam helyett sokkal magasabb arany árfolyam vétetett fel, és igy 1.345,495 frttal nagyobb összeg irányoztatott elő.

Ezen többletek azonban a részletezett megtakarításokkal együtt véve a fentebbi összegre szállottak.

A pénzügyminiszter a bizottság tárgyalásai folytán kimutatott 15.682,611 frt hiányra nézve hivatkozva az ország pénzügyi helyzetéről tett előterjesztésére, kijelenti, hogy abból 7.682,611 frt az utolsó kölcsönnek az 1875. év végére fenmaradó pénztári készleteiből: 3.000,000 frtot pedig az államjövedelmek emelésével kiván fedezni. E czélból nyujtotta be az átalános jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatot is.

Megemlitette ezenkivül még hogy tekintetbe véve azon nagy kiadásokat, melyek az állampénztárt az év első 7 hónapjában tömegesen terhelik, s közgazdasági viszonyaink egyoldalusága miatt az épen azon időszakban hátramaradó bevételekben fedezetüket nem találják, egy kölcsönt készül javaslatba hozni, hogy az év első hét hónapjában beálló hiány fedezésére álljon rendelkezésre, s mely az év későbbi hónapjaiban az emelkedő bevételekből mindannyiszor kiegészitetvén, hivatva volna állandó tartalékalapot képezni, azon ideiglenes hiány fedezésére, mely az év első felében rendesen beállani szokott. — A miniszter ezen kölcsönnek összegére nézve akkor fog nyilatkozni, midőn arra vonatkozólag előterjesztését megteszi, de kamatja fejében mint maximalis összeget hozzátevőleg 2.000,000 frtot vett fel az 1876. évi mérlegbe, — és igy ezen összeggel együtt a fentebbi 7.682,611 frt hiány 9.682,611 frtra rugna.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy miután a kormány az 1876. évi előirányzatban a megtakarításoknál elment addig, a meddig az állam érdekeinek veszélyeztetése nélkül elmenni lehetségesnek tartotta, a jövő évi egész hiány fedezését pedig kölcsön utján az államhitelre és pénzügyeink rendezésére nézve veszélyesnek tartja, a hiánynak 8.000,000 frt erejéig fedezésére az átalános jövedelmi pótadót hozza javaslatba.

A bizottság egyetért a miniszterrel abban, hogy az egész hiányt kölcsön által fedezni nem lehet, ujabb bonyodalmakba keverné ez az állam háztartását, melyből csak beláthathatatlan áldozatok árán menekülhetne. — Hangsulyozza tehát továbbá is a megtakaritások szükségét.

Ezekre nézve a bizottság igyekezett is tárgyalásai folyamán javaslatokat tenni; részletes jelentéseiben pedig mindenütt rámutatott arra, hogy a szükséglet, mely részeinél véli még a kiadások apasztását lehetségesnek. Ha egyébiránt a megtakaritásokban tovább nem ment, az csak azon okból történt, mert további megtakarisások a kiádásoknémely ágainál csak czélszerü reformok után eszközölhetők, melyeknek szükségét indokolásaikban maguk a miniszterek is jelezték. — Belátja azonban a bizottság, hogy a megtakaritások egymagukban még nem elégségesek a hiány megszüntetésére, szükséges e czélból az államjövedelmek emelése is, mert csak e két tényező közreműködése lesz képes a sikert biztositani.

Az államjövedelmek emelésére a mult országgyülés is tett intézkedéseket, s ezeknek eredménye az állampénztárra nézve a jövő évben egész kiterjedésében lesz érezhető. — De ez intézkedések egymagukban nem elégségesek, mert ha a hiány megszüntetése több év alatt hajtatik is végre, a jövedelmek fokozása minden esetre szükséges. — E tekintetek nem engedik a megállapodást a mult országgyülés intézkedéseinél; az államháztartás rendezése, az államhitel fentartása további lépéseket követel, s e követelésnek eleget kell tenni.

Javaslatba hozza tehát a bizottság, hogy a hiány egy része adóemelés által fedeztessék s indokolja e javaslatát egy részről az elkerülhetetlen szükség követeléseivel, másrészt azzal, hogy a czél elérésére ezuttal más eszköz nem áll rendelkezésre. Ennek folytán hozzájárul ahhoz, hogy az 1876. évi hiány 8 millió frt erejéig adóemelés utján a fenmaradó 7.682,611 frt pedig azon kölcsön-maradványokból fedeztessék, melyek a folyó év végén készletben maradnak, — s tudomásul veszi a p. ü. miniszter azon nyilatkozatát, hogy azokból ezen rájuk utalt hiányt fedezni képes leszen.

Midőn a bizottság a pénzügyminiszter által javaslatba hozott adófelemelés elkerülhetetlen szükségét beismeri, és annak elfogadását szavazatával támogatja, nem mulaszthatja el a maga részéről ezuttal is hangsulyozni, hogy pénzügyeink rendezése czéljából ép oly szükségesnek tartja, hogy megtörténjenek mindazon intézkedések, melyek átalában az ország adóképességének fejlesztésére és erősi-

Csávolszky Lajos

tésére, hitelviszonyaink rendezésére, és igy anyagi viszonyaink javitására befolyással vannak. A bizottság tudomásul vette azon kijelentést, melyet a miniszterium több izben tett a ház előtt, és ismételt a bizottságban is, hogy elutasithatlan feladatának tartja maga részéről mindazon kérdések megoldását előmozditani, melyek az ország közigatásának és igazságszolgáltatásának javitását az ország anyagi viszonyainak fejlesztését, hitelviszonyainak rendezését czélozzák, és igy az adóképesség erősitésére szolgálnak.

A mi a 2.000,000 frtot illeti, melyet a p. ü. miniszter az év első 7. hónapjában beálló hiány fedezése végett tartalék alapul felveendő kölcsön jövő évi kamatja fejében a végmérlegbe felvett, melynek egyébiránt megszavazását ezuttal nem kérte, a bizottság nem érzi magát hivatva erről most véleményt mondani, s nyilatkozatát akkora tartja fel, ha az illető törv. javaslat tárgyalásával megbizatik.

Jelentéseiben a bizottság az egyes tárczákat és fedezeteket illető részletekre nézve nyilatkozott, — itt csak az átalánosabb természetü kérdések közül kiván némelyeket érinteni.

Azon nagy befolyás, melyet az adótörvények az ország köz- és magánviszonyaira, a hitelre s átalában az összes anyagi érdekek fejlődésére gyakorolnak, sürgetőleg követeli adótörvényeink átvizsgálását, és egy állandó adórendszer megállapitását. — Adórendszerünk átalában hiányos, és aránytalanságai miatt a terheket még sulyosbitják. A képviselőház p. ü. bizottságai ez okból, s tekintettel az állam p. ü. helyzetére, ismételve kifejezték adótörvényeink reformjának szükségét s a bizottság főkép azon kezdeményezés után, melyet a mult törvényhozás a földadó szabályozásával e téren tett, ezuttal se mulaszthatja el hangsulyozni azon kivánságot, hogy adótörvényeink átalakitására nézve további lépések történjenek. Mire a p. ü. miniszter a bizottság előtt kijelentette, hogy a kormány az adóreform szükségét mélyen érzi és nem mulasztandja el annak idején megtenni javaslatait az egyes adótörvények javitására, s hiányaiknak pótlására nézve, a közadók kivetéséről, behajtásáról és kezeléséről szóló törvényjavaslatát pedig ez ülésszak legelején a képviselőház elébe terjesztendi.

A központi igazgatás költségeire nézve, a képviselőház határozatilag is nyilatkozott, s ezért fel nem mentheti magát a bizottság, hogy azokat jelentésében ne érintse. Elismeri, hogy az 1876. évi előirányzatban a közp. igazgatás költségeinek apasztásánal több éretett el mint a mit a 9-es bizottság javaslatba hozott, de nem tagadhatja, hogy e költségeket még most is körülményeinkhez mérve aránylag magasoknak tartja, s ezért továbbá is inditva érzi magát a jövő megtakaritások szükségét felemliteni. — A bizottság e részben attól vár legtöbbet, hogy a czélba vett általános közigazgatási reform módot és alkalmat fog nyujtani a kormánynak a közp. igazgatás költségeinek oly módon való szabályozására, és lehetőleg leszállitására, melynél a közadminisztratió akadálytalan és gyors folyamának számbavételével, az ország pénzügyi helyzetének igényei is kielégitést találjanak. — A kormány erre nézve kijelenté, hogy a bizottság nézeteivel teljes mértékben egyetért.

Az állam számviteli rendszerének törvényhozási megállapitása, azon kivül, hogy a számvitel egyszerüsitése, gyorsabbá és világosabbá tétele tekintetéből nagy fontosságu, eredményeiben pénzügyi szempontból is kivánatos, mert helyes megállapitásával a központi s az egyezkedési ágaknál levő számvevőségek is átalakulásnak nézvén elébe, ezeknél is eszközölhetők oly megtakaritások, melyek most még keresztülvihetőknek nem mutatkoznak. Az állami számvevőszék a képviselőház határozatával utasitva lett, hogy az 1870. évi XVIII. t. cz. alapján az egész állami számviteli rendszer megállapitása iránt előterjesztendő javaslatában, a miniszteri számvevőségek számviteli és kezelési rendszerének javitása iránt is megoldást nyujtson. A számvevőszék javaslatát a kormánynak már régebben benyujtotta az azonban mindeddig a képviselőház elébe nem jutott. A bizottság tehát azon óhajtásának ad kifejezést, hogy e törvényjavaslat mielébb a képviselőház tanácskozásai alá terjesztessék.

A kormány e kérdésben oda nyilatkozott, hogy érzi a törvény hiányát s létesülésére nézve a bizottság óhajtását osztja. Foglalkozik is a számvitel rendezésének kérdésével, de miután az átalános közigazgatási reform ez irányban is érezhető befolyást fog gyakorolni, addig mig ez létre nem jő, nincs oly helyzetben; hogy a törvényjavaslatot előterjeszthetné. Igyekezni fog a tárgyalásokat hefejezésre juttatni, hogy a közadminisztratió rendezése után a tvjavaslatot is benyujthassa a képviselőháznak.

Megemliti még a bizottság a nyugdijtörvény mielőbbi beterjesztésének szükségét is, mire a kormány biztositá a bizottságot, hogy e törvény is tárgyalás alatt áll, s lehetőleg elő fog terjesztetni. A közös hadsereg nyugdijairól azonban a törvényjavaslat készen van, s még ez ülésszakban be lesz a képviselőháznak mutatva.

Egyébbiránt a nyugdijakat illetőleg a izottság még arra kivánta felhivni a kormány figyelmét, hogy azok jövőre a költségvetés részleteiben egy czim alatt ugyan, de a nyugdijak és végkielégitések elkülönitésével terjesztessenek elő.

Végre azon czélból, hogy a vallás és közokt. miniszter a törvényhozás elébe terjesztendő évi jelentésében az ország közoktatásának állását minél teljesebben kitüntethesse, óhajtását fejezi ki a bizottság, hogy az illető szakminiszterek a kezelésük alatt levő szakiskolák állapotáról a vallás és közoktatási miniszternek évenként adatokat nyujtsanak.

A bizottság tárgyalásainak befejezésével a kormány elnöke előterjesztette, hogy a miniszterelnökségen kivül a belügyminiszterium vezetésével is meg lévén ő felsége által bizva, a belügyminiszteriumnál egy államtitkári teendőkkel is megbizandó uj miniszt. tanácsi állomás rendszeresitését szükségesnek találta, s felkérte a bizottságot, hogy eziránt a képviselőháznak jelentést tegyen. A bizottság javaslatba hozza ezen uj min. tan. állomás rendszeresitését, mely javaslatának elfogadása esetében a mérlegben a belügyi tárcza kiadásai 5600 frttal emelkedni fognak. Ezen összeg azonban fedezetét találja azon 14 ezer ftban, mely a belügyminiszter illetményeivel tényleg ki nem adatik.

A bizottság ˙/. alatt ide csatolva előterjeszti az általa hozott határozatok alapján kiigazitott mérleget, valamint idezárva beterjeszti a tisztelt képviselőháznak Helfy Ignácz és Simonyi Ernő képviselőknek a bizottság jelentései ellenében bejelentett különvéleményét.

Kelt Budapesten, 1875. okt. hó 28-án.

Zsedényi Ede s. k.
az állandó pénzügyi bizottság elnöke.

Ordódy Pál s. k.
a pénzügyi bizottság előadója.

A m.-szigethi tanszerkiállításról.

M.-Szigeth, okt. 22.

A mármarosi néptanitók egylete, Koos Ferencz urral élén e hó 10-étől 18-áig tanszerkiállitást rendezett, melyen az oktatás és nevelés legfontosabb eszközeinek összképét sikerült bemutatni.

A legnagyobb készséggel küldöttek az alább megemlitendők közelről, távolról mutatványul tanszereket, és ép oly sürüen látogatták a kiállitást a vidékiek, mint a városi intelligentia és a tanuló ifjuság, mi bennünk azon óhajtást ébreszti, vajha az ilyen közérdekü tárgyak minél gyakrabban hoznák kapcsolatba a vidék értelmiségét, mert ez hatást gyakorolna a nemzet vagyonosodására, és a tudvágy nemes fejlődésére.

Mily hatalmas politikai tényező egy-egy jó intézet, leginkább a vidéken tünik fel, ezekben a müvelődés biztos formák közt mozogván, eszközeiben és irányában vezérlő szerepet viszen, és bizalmat kelt, kivált ha oly tapintatos vezetője van mint Koos Ferencz, ki routinirozott modorával a tanügyérdekeit a megyei élet hajtó erőivel tudja egybekapcsolni; bukaresti multja nagy próbatétele vala életügyességének, melynek hasznát vesszük itteni társaspolitikai viszonyaink között is.

Koos Ferencz igazgató ur felszólitotta a hazai könyvárusokat, a marmaros megyei tanitókat, a marmaros-szigeti intézeteket, igy a többi között az Erzsébet nőegylet felső leánytanodáját is, képviseltetnék magukat különböző munkálatokkal a megye központján megnyitandó tárlaton; és lőn az idő rövidségéhez képest egy tisztességes tanszer kiállitás. — Első sorban a vezetése alatt álló képezde tüntette ki magát a szemléltető eszközökben, melyek részben államiak részben a növendékek önálló vagy tanári vezetés alatt készült munkálatai valának. A közönség számosan látogatta, ugy hogy a költségek nem csak fedezve voltak a bevétel által, hanem a könyvtár gyarapitására is maradt fenn 30—40 forint.

A képezde kiállitá hü szemléleti tábláit, ókor és ujkori élet és tárgyi képeit, láthattuk szép ásvány állat- és rovargyüjteményeit, valamint növény füzeteit; a helyi ásványok kiválólag sójegeczekben tündököltek, a rovarokat a mármarosi faunából a képezdészek álliták egybe Busitiá tanár vezetése mellett, az állatokat is ők tömék ki, melyek között nevezetes egy pelikán, melyet dr. Szupkai itt megyénkben lőtt, és adományozott a képezdének, a pávát Kovácsy Móricz, a tengeri pókot, rákot pedig Marosán helybeli gyógyszerész ajándékozta. Ki vala téve csinos vegytani és physikai muzeumunk is.

A magyar királyi egyetemi nyomda nagyon szépen volt képviselve, jeles dombormüvü térképpel, a hazánkban előforduló mérges és ehető gombák, növények szinezett füzeteivel, hasonlag bonctani és tenyésztési táblákkal, melyek hüségben páratlanok.

Rigler József Ede Budapestről különféle iróeszközöket küldött és a Pédery-féle olvasógépet, mely ha kissé javittatik, a gyermekekre nézve igen megkönnyiti az olvasni irni tanulást.

Kauffmann Ábrahám márm. szigeti könyvkereskedő nagy választékban küldte meg a legjelesb tankönyveket; egyuttal felemlitem a képezdészek munkálatait' első sorban Kis József tisztakezü növénygyüjteményét; azután Jakoblenszky Sándor fürészgépét, vasuti hidját, gőzösét, továbbá Gyiraszin Demeter őrlő és fürészmalmát. Szeretnők ha ezen gépészeti kisérletek, mesterségek komoly foglalkozás tárgyai lennének a tanitóknál, mert a kézmüügyesség beláthatlan eredményét mutathatnák fel népünk iparvállalatában, és iparos önbizalmában, melyek nélkül alárendelt szerepet fogunk játszani; mert továbbá a puszta betüztetéssel csak nemleges szerepre kárhoztatjuk az adózni hivatott nemzedéket, ez ügyesség nélkül soha függetlenek nem leszünk, hanem legfölebb a tudomány holdkórosai.

Végül megemlitjük az Erzsébet-nőegylet növendékeit, nem annyira jelen munkálataikért, mint az ilynemü versenyekben való résztvétük társadalmi hatáaért, kétszeresen örvendünk, ha nők vesznek a nyilvánosságban részt, mert ők eddig ugy is minden ösztönzést nélkülöztek, pedig e nélkül magas női erények soha ki nem fejlődhetnek, Rómának nőit a nyilvánosság nevelte, csak igy láthatjuk kiből leszen a jó gazdasszony, a jó anya.

Női munkákban kitüntek, Kahán Fanni, Marikovszky Etelka, Medveczky Bella, Acsádi Ilona, Kolihau Aranka és Wlkulenszky Irén kisasszonyok A Mária Valeria szüzek intézete felsőbb zárdafőnöknői parancsra nem vehetett részt; később e parancs Szathmárról visszavonatott, de már akkor kifogytak az időből. Z. F.

Külföld.

A milanói találkozás angol lapok értesülései szerint nem csupán meddő udvariasságra szoritkozott s a „Daily Telegraph“ politikai tárgyalásokról is tud, melyek a két fejedelemnek a jövő conclavéval szemben követendő magatartását állapitották meg. Ezek szerint a leendő pápa elismerése bizonyos kezességektől tétetett függővé, melyeket annak nyujtania kell. Hogy a három északi hatalom e tekintetben megállapodásra jutott, azt már hónapokkal ezelőtt irták a berlini és bécsi lapok s igy várható volt, hogy ha Milanóban politikai kérdések egyátalában szőnyegre kerülnek, e kérdés lész az első, mely tisztába fog hozatni.

Alfons spanyol király és vele együtt Jovellár miniszterelnök párisi hirek szerint legközelebb az északi hadsereghez megy s távollétük alatt Canovas del Castillo uj kabinet alakitásával bizatik meg. Más hirek szerint azonban Sagasta visszamegy Madridba, hol pártja jelentékenyen szaporodott, Sagasta hatalomra jutása mindemellett is alig remélhető s fő akadály arra Romero Robledo, a mostani belügyminiszter, ki egyébiránt általánosan gyülölt egyéniség.

A keleti kérdésben ujabb konferentiáról kezdenek hirek szállingózni. Azt irják ugyanis Párisból a „N. Ztg“-nak, hogy a londoni kabinet ujabban nagy igyekezetet fejt ki, hogy Olasz- és Franciaországot egy értekezlet számára nyerje meg, mely Londonban vagy Konstantinápolyban a párisi szerződést alájegyzett hatalmak által tartatnék és az ozmán birodalom keresztény lakosságának a herczegovinai felkelés által akuttá lett helyzetével foglalkoznék. A londoni kabinetnek e terve, mint ugyancsak Párisból irják, kevés kilátással bir a sikerre. Sz.-Pétervárott s még inkább Bécsben egyenesen visszautasitották azt, s a versaillesi kabinet is nagyon tartózkodólag viseli magát ez ügyben. A terv tulajdonképi atyja Elliot, Angliának konstantinápolyi követe.

A szerb határsértések tárgyában a porta eme hivatalos nyilatkozatot tette közé: „A szerb kormánynak a határsértések miatt emelt panasza következtében, melyeket állitólag a mi csapataink elkövettek volna a fejedelemség némely kerületeiben, a magas porta azonnal informatiókat kért az illetékes hatóságoktól. Ezek válaszából kitünik, hogy a basibozukok, vagyis az irreguláris csapatok merőben idegenek a jelzett betöréstől s azt egy banda követte el, mely 80, novibazari és ennek környékebeli emberből állott. Ezen, az alsóbb osztályokhoz tartozó emberek, hogy megboszszulják a bántalmakat, miket a szerbektől eltürniök kellett, éjjel és titokban átlépték a határvonalat és miután egyet-mást elpusztitottak, visszatértek szülőföldjökre. Mihelyt a hatóság erről értesült, néhány novibazari gyanus személyt azonnal elfogatott, bezáratott és szigoru vallatásra szoritott. E vizsgálat eredménye még nincs beküldve. A mi azon állitást illeti, hogy ezen banda 1200—1400 emberből állt volna, továbbá, hogy a határvonal hosszában örök lettek volna feállitva, hogy ama banda mögött csapatok állottak volna ágyukkal, a török hatóságok biztositásai szerint minden alapot nélkülöznek. Ezenkivül a hatóságok Novi Bazarban egy badbirósagot alakitottak, melynek hivatása a bünösöket kihallgatni és példásan megbüntetni. A hatóságok végül a határkerületek lakóinak szigoru parancsokat adtak ki a és csendőr dandárokat meg bizták azok végrehajtásával. Mindezen rendszabályok arra alkalmaztatnak, hogy ily helytelen tettek ismétlődése meggátoltassék.“

Táviratok.

Bécs, okt. 29. A reichsrath mai ülésében a keresk. miniszter beterjeszti az államköltségen épitendő vasutakra 1876-ban szükséges specialis hitelmüvelet iránti törvényjavaslatot. — A miniszter jelzi egyszersmind a főbb szempontokat, melyeket a kormány a vasutügy reformja körül követni fog. — A mi vasutügyünk hiányai — mondá miniszter — kitüzték a kormány előtt a követendő utat. Egyes garantirozott vasutak erősen igénybe vették a garantiát s alig van remény, hogy ezek a rájok forditandó összegeket visszafizetik. A nem garantirozott vasutak helyzete egészben véve szintén elég nyomasztó. Másrészről vasuthálónk hiányos; a vasutvonalak egyenlőtlenül vannak elosztva; az államfelügyelet több tekintetben szintén hiányos; részint nagy gyámkodás, részint nem elegendő felügyelet miatt panaszkodnak. — Az állam jelentékeny áldozatokat hoz s mindamellett nem képes javitani egyes vasutvállalatok szorult pénzügyi helyzetét. Majd arra utal a miniszter, hogy a korábbi években a vasutak épitésénél nem annyira szükséges és hasznos vonalak épitésére, mint inkább az engedmény kinyerésére törekedtek, hogy azzal nyereszkedő speculatiókat üzzenek. Ennek azonban a jövőben nem szabad megtörténnie.

A kormány legfontosabb feladata elháritani a vasutaknál fenálló hiányokat s ezt a vezérfelügyelőség ujan szervezésével kivánja elérni. — A miniszter ezután a kisebb vasutak egyesitése mellett nyilatkozott, hogy igy észszerübb vasuti csoportositás legyen nyerhető s az administratió körül megtakaritások eszközöltessenek és a vasuti papirpiacz a nagyszámu beteg papiroktól megszabadittassék. Különben nem kivánatos, hogy az összes osztrák vasutak nehány nagyobb társulat kezébe jussanak.

Részletes programmot most még nem terjeszthet elő a miniszter, azonban reméli, hogy rövid idő mulva beadhatja az elmondottakra vonatkozó előterjesztését. — Majd kijelenti, hogy az osztrák északnyugoti vaspálya s a morva szileziai határvasut fusiójára vonatkozó törvényjavaslatát visszavonja, hogy rövid időn ujabb alakban ismét bemutassa; egyszersmind hangsulyozza, hogy a kormány örködni fog, miszerint oly vasutvállalati alapitások, a minők nehány évvel előbb is még előfordultak, a jövőben ne ismétlődhessenek, s az engedelyezés előtt tüzetesen bepillanthasson a kormány az alapitandó társaság pénzügyeibe.

Ezután a helyi vasutakra tért át a miniszter, melyek a jövőben csak akkor épitendők, ha az épitési költség csekély. — Azon kerdésre, vajjon az állami vagy a magán épitkezés előnyösebb, a miniszter szerint csak egy lehet a felelet t. i. az, hogy az épitsen, a ki jobban és olcsóbban épit.

Az 1876-ra kért specialis hitelek a következő vasutépitésekre fognak forditattni. Dunamenti vasut, arlbergi, prediali, botzen-merani, kriegsdorf-römerstadti, czernovitz-novoselicei vasutakra, továbbá több keskenyvágányu-vaspályákra. — A pontebai vasut épitését akkor fogja a kormány javaslatba hozni, ha az olasz részről kellően biztositattik. Az 1876-ban igénybe veendő összeg 23.692,572 fr. — A kormány hasonló czelokra talán még további hiteleket fog kérni. — Ezután a ház a csendőrségre vonatkozó törvény tárgyalását kezdette meg. — Kronawetter azon inditványa, hogy a rendőrség polgári intézménynyé alakittassék át, — elvettetett.

Ragusa, okt. 29. Hirlik, hogy a törökök azon kisérlete, hogy Niksics erődöt Gackoból élelmiszerrel ellássák, véres összeütközésre adott alkalmat a felkelőkkel, kik a törökök szándékat meghiusitották.

Belgrád, okt. 29. Egy fejedelmi rendelet a skuptsinát maguknak a képviselőknek kivánatára négy hétre elnapolta.

Szt.-Pétervár, okt. 29. A hivatalos lap szerint a hatalmak készek saját tekintélyökkel támogatni a porta által szándékba vett reformokat. Megvárják azonban, hogy a szultán alattvalói és az európai béke érdekében igéreteit teljesitse is.

Zágrább, okt. 29. A tartománygyülés mai ülésén elnök jelenti, hogy Pavisics pozsegai képviselő elhalt s a kormány uj választás elrendelésére szólitandó fel. Zsivkovics oszt. főnök több interpellatióra válaszol. — Utána Subotics interpellálja a kormányt, miért nem forditattnak a tartománygyülés által a gör. kel. egyház számára megszavazott összegek a kitüzött czélra, mire Zsivkovics azt feleli, hogy a kormány nem ismeri a keleti egyház szükségleteit s azoknak megjelölésére a patriarcha felszólittatott, de maig sem nyilatkozott. — Ezután az igazoló bizottság jelentése jóváhagyatott s a budgetbizottság elaboratuma a holnapi ülés napirendjére tüzetett.

Berlin, okt. 29. A birodalmi gyülés Halmelt választotta második alelnökévé.

Berlin, okt. 29. A mai tőzsde zárlata alkalmával az a hir terjedt el, hogy ma délben a helybeli városi törvényszéknél Stroussberg vagyonára csődöt kértek.

Bécs, okt. 29. Hitelrészvény 202.80 — Angol-osztrák 99.60. — Galicziai 199.— — Lombard 193.— — Államvasut 278.— — Trámvay 80.—. — Rente 69.75 Hitel sorsjegy 162.75. — 1860. 111.50 — Napoleond'or 9.01.— — 1864. 134 25 Arany 5.34 — Ezüst 103.50 — Frankfurt 54.95 — London 112.30. — Porosz pénzutalvány 167.—. — Únio-Bank 84.60 — Török-sorsjegy 36.—. — Ált. épitő-bank 9.75 — Angol épitőbank 18.25. Magyar földhitel —.—.

A hivatalos lapból. Kitüntetések: Kraus Károly osztálytanácsos a birod. közös külügyminisztérium elnöki osztályában, az orosz császár 2. oszt. Szt.-Anna-rendet; lovag Grüner József min. tanácsos és cs. kir. főconsul és ügyvivő Lipcsében a Reuss herczegségi 1. oszt. érdemkereszttet; Miksche Ferdinand cs. kir. consul Canea-ban, a 3. oszt. Medjidie-rendet; Neumann Tivadar cs. kir. alconsul Varsóban a porosz királyi 3. oszt. Szt.-Anna-rendet; és lovag Wislocky Vincze irodatiszt a cs. kir. főconsulatusnál Varsóban, az orosz császári 3. oszt. Szt.-Szanizló-rendet nyerték.

Ortner Kristóf aradi lakos saját, valamint Mária és Gizella nevü leányai vezetéknevüknek „Helyi“-re kért átváltoztatása megengedtetett.

A pénzügyminiszter Kantaváry Vilmos szegedi kataszteri igazgatósági irodatisztet ugyanezen igazgatósághoz számtisztté nevezte ki.

Ujdonságok.

A földrajzi társulat ma esti ülésének érdekes pontját képezte a folyó évben Párisban tartott nemzetközi földrajzi kiállitáson a magyarországi kiállitók által nyert érmek és diszoklevelek kiosztása. Ezt megelőzőleg Hunfalvy János részletes jelentést tett a párisi kongresszus tárgyalásairól, Décsy Mór pedig a kiállitásról. A franczia közoktatási miniszter Hunfalvy János részére egy okmányt küldött, mely szerint Hunfalvy a franczia közoktatás tisztjévé neveztetik ki. Hunfalvy az okmányt a közönség éljenzése közt vette át. Következett a dijak kiosztása. Első osztályu elismerő levelet kapott Péchy Imre, az államnyomda igazgatója első osztályu érmet; Budapest kiállitott tárgyaiért Ráth Károly, Kammermayer és Kőrösi József, Halácsi József saját találmányu mérnöki müszereiért, másodosztályu diszoklevelet Hantken Miksa a földtani társulat igazgatója, másodosztályu érmet Scheutel Guidó, a pénzügyminisztérium bányászati osztálya, a földrajzi társulat, Berecz Antal „A természet“ szerkesztéseért, első osztályu érmet Hunfalvy Pal nyelvbuvárlataiért, a közlekedési miniszter a Duna és Tisza szabályozásáért, az országos statisztikai hivatal, másodosztályu érmet a budapesti kereskedelmi kamara, a magyar tengerészeti hatóság, Péchy Imre dombormüvekért végre elismerést a Kárpát-egylet. Ezzel az ülés véget ért.

A fővárosi iskolatanács ma folytatta a tanitói fizetések szabályozását. Az öt évi pótlék 60 frtban állapittatott meg, öt lustrum erejéig terjedő viszonható erővel; az eddig divott pót-járandóságok (tüzi fára, torna és esti tanitásért, drágasági pótlék stb.) ezután elesnek, azonban eddigi fizetésének kevesebbet senki se huz, eddigi fizetési többletét, ideiglenes pótlék czimén, élvezi ezután is ki az uj szabályzat által megrövidittetnék. Az igazgató-tanitó 50, illetőleg 100 frt, kültelki iskolában alkalmazott tanitó 100 frt kültelki pótlékot kap. A rajztanitást a kezdők az elemi rajztanodában az előre haladottak pedig a központi rajztanodában élvezik, mely utóbbi intézet az iskolatanács felügyelete alá helyeztetik. A polgári iskolák rendes tanitói 1300 frt fizetést, 300 frt lakbérátalányt kapnak, azonfeül 100 frt korpótlékot; a segédtanitók 860 frt fizetést, 240 frt lakbérátalányt és 60 forintnyi korpótlékot, miután még Stojanovics polg. iskolai igazgató inditványa, mely szerint csak próba előadás után neveztetnek ki a polg. iskolai tanárok, elfogadtatott e munkálat tárgyalása befejeztetett. Békey inditványára felirat határoztatik a miniszteriumhoz intéztetni a végből, hogy a tanitónőknek, az iskola-szék és tanácsba való választó és választhatósága iránt intézkedjék. Elhatároztatott a nagy szünidő áttétele julius és augusztus hónapokra, az iskolai takarék pénztárak behozatalát pedig helyesli a kiküldött bizottság.

Az Izsóbizottság tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy Izsó összes müveiből kiállitást rendez s egyelőre a busoló juhászt fogja többszörösitve áruba bocsátani. A kiállitás a képzőmüvészeti társulat helyiségében lesz s rendezésével Huszár Adolf, Keleti Gusztáv, Madarász Viktor, Ráth György és Telepi Károly bizattak meg. A busoló juhász eredeti nagyságu gypslenyomatának egy példányára 10 frtért már most is lehet aláirni vagy előfizetni a bizottság elnökénél Türr Istvánnál (háznégyszög) s pénztárnokánál Madarász Viktornál (városligeti fasor 24. sz.) E legkitünőbb magyar szobort, mely egyik nemzeti büszkeségünk, bizonynyal minden müvelt hazafi készséggel fogja megszerezni, azonban miután a többszörözés által a bizottság főként a szomoru anyagi viszonyok közt levő özvegy sorsán akart segiteni, egyelőre csak annyi gypslenyomat készittetik, a hány megrendelő jelenkezik november közepéig. Izsó hátrahagyott müveiből kétségkivül a nemzeti muzeum számára is vásárolnak egyet-mást, azonban ezen ügyben a

TÁRCZA.

Üllő és kalapács.

— Regény. —

Irta:

Spielhagen Frigyes.

ELSŐ KÖTET.

(Folytatás.)

X. Rész.

— Ugy ugy, — kezdé, — ön fiatal, e korban sokat nem látunk, hallunk. Ilyen magamféle ellenben, ki a világot ismeri, egy tekintettel belát mindenbe. Az öreg s leánya ugy élnek együtt, mint kutya a macskával. Hisz ha jól meggondoljuk, nem nagy okuk van egymást szeretni. Szegény leány nyomorult életet folytat atyja hibája miatt; s ez örülne, ha már szabadulhatna tőle, de ki fogja elvenni? Én minden oldalról meggondoltam a dolgot, de nem megy, valóban nem megy.

Kisérőm e nemtelen beszédére valóban nem tudtam földre sujtsam-e, vagy hangosan kaczagjak. Oldalról pillanték reá, s a kis emberke rövid lábaival a vadászat fáradalmától kivörösödött buta arczával s félig tátott szájával nevetésre ösztönzött, s én hangosan kaczagtam.

— Nem tudom, mi okból nevet ön? — kérdé inkább csudálkozva, mint boszusan. — Nem hiszem, hogy a ma déli kis jelenet, melyet Constance mindnyájunk boszantására játszott, zavarta meg fejét. S ép erre nézve kivántam önt felvilágositni.

— Mit ért ön ez alatt? — kérdém.

Vidorságom elmult, s rögtön visszanyertem egész komolyságomat. — Jelenet, melyet vélem játszott?

— Mit ért ön ez alatt? — kérdém ismételve.

Granov ur, ki pár lépéssel elmaradt tőlem, közelebb kapálózott hozzám rövid lábaival, s bizalmas hangon mondá:

— Tulajdonkép nem vehettem öntől rosz néven; istenem, ön oly fiatal, hisz sokszor magam sem tudom, hányadán vagyok e lánynyal. De anynyi tisztán áll előttem, hogy csupán atyja iránti daczból, és talán egy kis számitásból, hogy magát érdekessé tegye . . . no de leginkább daczból önfejüségből, . . . aztán meg azt hiszi, hogy ugy sem használ semmit, — no csak makacsságból, egészen herczegnői modort vett fel, mintha én, és más nem is léteznénk. Hogy aztán egyszerre önnel kaczérkodik, az én, . . . az az mindnyájunk jelenlétében; ez csak kis enyelgés, melynek nincsenek semmi következményei, de az öreget boszantja, és valóban boszantotta. Ön nem vette észre; pedig mondhatom, ajkába harapott, és szakálát simogatá, mit mindig akkor tesz, ha valami kedve ellen történik.

A kis ember nem is sejté, mily vihart keltett keblemben.

Hallgatásomat helyeslésnek s magas bölcseségének beismerésül véve és örülve, hogy figyelmes hallgatóra talált, folytatá érdekes közleményeit.

— Édes istenem, azt hiszem Zehren számitásával ellenkezésbe jő leánya modora. Tudja-e, mennyit veszitek a hat hó alatt, mióta itt vagyok? Fölül nyolczszáz talléron, és Prantov majdnem még annyit, s a többiek is keservesen panaszkodnak. Meseszerü szerencséje volt. Igaz nem mindig kedvez az néki; de ha veszit, . . . tőle kell bort, s égettbort vásárolnunk, és mily árakat szab akkor, nem is képzelheti. Nos aztán ily szép leány kedvéért csak lehet valamit áldozni, és nem kell épen szigorun az öreg ujjaira tekinteni. S aztán ezelőtt minden másként ment. Ezelőtt ő is játszott, és szivarozott; vadászni járt, és lovagolt, legszivesebben a legszilajabb paripán. Pogány élet volt itt, miként Sylov mondja, pedig annak tudnia kellett. De e nyár óta . . . amaz esemény óta a herczeggel . . .

— Miféle esemény az? kérdém. Lelkem égett a vágytól, mindent hallani, mit csak Granov mondhat. Már nem figyeltem a becsmérlésekre, melyekkel ez ember kegyes gazdámat, s az imádott leányt bántalmazá, vagy ha figyeltem is, ugy magamban mondám, hogy a számadás majd utólag következik, mert most hallani kellett mindent, mindent . . .

— Azt sem tudja ön, — szólt hévvel, — de igaz, ki is mondta volna el? Prantov oly néma, mint a hal, s a többiek nem tudják hányadán vannak önnel. Én becsületes ficzkónak tartom önt és nem hiszem, hogy kém, vagy hogy az öreggel egyetért, mert ő ma délben igen csodálatos arczot vágott. Nemde, ön nem mondja el neki, a mit most tőlem hall?

— Nem, nem, — válaszolám.

— A történet a következő: E nyáron az öreg D—ben volt leányával. Fürdőben nem vesszük szigorun azt, hogy kivel társalgunk, igy az öreggel is mindenki társalgott, kinek elég bátorsága volt hozzá. Az ifju Prosa herczeg is ott volt, ki orvosait arról győzé meg, hogy beteg s hogy tengeri fürdőre kell mennie, mignem az orvosok oda küldék nevelőjével. Az öreg herczeg a fővárosban időzött, miként most is s az ifju felhasználta kedvére szabadságát. Én ép az időben vettem itt birtokot s egy hetet én is a fürdőben töltöttem, hol én is láthattam valamit, de a fődolgot elbeszélésből tudom. A játék nagyban folyt, jobbadán magánkörökben, mert a játéktéremben csak kis tételek engedtettek meg. A herczeg folyton az öreg társaságában volt, némelyek szerint, hogy játszék, mások szerint, hogy a szép hölgynek udvaroljon. Bizonyosan igaza volt mindkét félnek, mert én legalább, gyakran láttam őket együtt esténkint a parkban ülve vagy sétálva, és hogy részéről a bátoritás nem hiányzott, annyit is állithatok. Az öreget nagy szerencsétlenség érte, huszezer tallért veszitett a herczeg ellenében, s két nap alatt ki kellett fizetni az összeget. Hol vegye a pénzt? Azt beszélik, leánya felett kötött alkut a herczeggel ötven, sőt mások szerint százezer tallérra. Kinek pénze van, nem sok, de a fiatal herczegnek nem volt s nagykoruságához még két év hiányzott; akkor lesz pénze, anyai vagyona, ha még akkor is életben leend az öreg herczeg. E vagyonból nem sok fog maradni. Elég az hozzá, az alkudozások hosszasan huzódtak, mignem az öreg herczeg a fővárosban értesült az esetről s rögtön ott termett, fia fejét megmosá, Zehrennek pedig jelentékeny összeget ajánlott, ha külföldre megy leányával; mig az ifju herczeg megnősül. Mindez elintézhető lett volna, mert Zehren tulajdonkép csak jó fogást akart csinálni, ha az öreg herczeg és Zehren személyesen kimaradnak a játékból, de Zehren, ki néha oly büszke, mint maga a sátán, határozottan azt kivánta, hogy személyesen értekezzék a herczeggel s igy természetesen a botrány készen volt. Borzasztó jelenetnek kelle köztök lefolyni, mert a herczeget majdnem holtan vitték palotájába; hogy mi történt, senki sem tudja. Annyi bizonyos, hogy a boldogult herczegnő, született Sylov grófnő, leány korában Zehren urat szerette, — ki a herczeggel együtt vala a fővárosban s ugyan egy időben látogaták az udvari bálokat és csak kényszerből ment nőül a herczeghez. E történetet én a fiatal Sylovtól tudom, ki a grófi ággal rokon. A herczeg értesült e vonzalomról, s igen boldogtalanul éltek együtt. Valószinüleg e régi történetről beszéltek együtt az öregek, s miként aztán szokás, egyik szó a másikat adta, Zehren, ha megharagszik, dühödtté válik, a herczeg sem nagyon vigyázott szavaira, és ezzel az egésznek vége szakadt, egészen vége. Zehren elutazott, pár nap mulva a herczeg is nehány kék folttal nyakán, melyet a Zehren ur ujjaitól származottnak állitottak.

— S a fiatal herczeg?

Mit bánta az . . . neki valamennyi szép leány egyenlő, s ért hozzá, életét kellemessé tenni. Csodálnám, ha most kitartó lenne, már három hete, hogy Rossovon időz, pedig a történtek után e vidék nem lehet részére egészen biztos. Én részemről nem kivánnék Zehren urral találkozni, tudva, hogy atyám halálosan megsérté.

— Milyen a herczeg?

— Igen csinos ifju, karcsu előkelő, kellemes. El tudom képzelni Constance neheztelését atyjára, hogy e szerencséjét megrontá; mert feltételezem, hogy ő az egész egyezkedésről mitsem tudott, bár többen állitják, hogy tudtával és jóváhagyásával történt volna az egész.

Oly feszült figyelemmel hallgatám végig az elbeszélést, mintha életem függött volna kimenetétől. Tehát ő volt az. Prosa herczeg, kiért „árva lelket elveszté“. Most emlékeztem, mennyire elpirult, midőn Granov emlité a herczeget előtte, egyuttal felmerült emlékemben ama sötét alak, mely megfutott előlem a kertből. Bár elfoghattam volna!

Nyögtem a boszuság és fájdalom miatt.

— Ön fáradt, — kezdé a kis ur, — s még a mi több, el is tévedtünk, miként látom. Jobbra kell tartanunk, de a mocsárok közt van nehány veszélyes hely, s félek, hogy a homályban nem tájékozhatjuk magunkat. Inkább tegyünk egy kis kerülőt. Isten tudja, mily kevés fáradalmat állnak ki az ily magas emberek. Ezredemnél volt egy Vesten-Taschen nevü ur, majdnem magasabb volt mint ön, csak hogy szükebb vállu! „Vesten“ mondám egyszer, „fogadjunk, én elfutok . . . De istenem, mi történt itt?

Mintegy husz lépéssel előttünk a talaj egy mélyedéséből emberi alak emelkedett ki, és ismét eltünt.

— Menjünk közelebb — mondám.

(Folyt. köv.)

bizottság Pulszky Ferencz távolléte miatt még nem intézkedhetett. Említésre méltó végre, hogy Ráth György megigérte, miszerint a képzőművészeti társulatnál igyekezni fog kieszközölni, hogy az özvegy számára csekély kamat mellett ezer forint kölcsön adassék.

Legtöbb adót fizető részvénytársulatok a fővárosban a pénzügyi igazgatóság által a városnak megküldött kivetés szerint a következők: Athenaeum fizet 11,977 frt 92 krt, a pesti közuti vasuttársulat 25,805 frt, az első pesti hazai takarékpénztár 23,757 frt 28 krt, a földhitelintézet 49,000 frt 46 krt, magyar orsz. központi takarékpénztár 13,501 frt 40 krt, magy. általános hitelbank 105,303 frt 45 krt, kereskedelmi bank 28,241 frt 35 krt, általános takarék- és iparosok hitelegylete 27.483 forint 78 krt, pesti hengermalom 25,147 frt 84 krt, Pannonia gőzmalom 11,202 frt 4 krt, egyesült budapesti takarékpénztár 19,664 frt 79 krt, municipalis bank 15,492 frt 60 krt, pest-budai gőzmalom 13,417 frt 72 kajczárt, Tisza vidéki vasuttársaság 214,245 frt 56 krt, kőszén és tégla részvénytársulat 25,323 frt 66 krt, első magyar waggongyár 14,084 frt 76 kr, első magyar serfőződe 22,667 frt 2 krt, általános osztrák gáztársulat 34,996 frt 29 krt, fegyvergyár 18,322 frt 80 krt, sütők és molnárok gőzmalma 17,840 frt 20 krt, Ganz-féle vasöntő 19,735 frt 76 kr. Ezen állami adókhoz még 25% községi pótlék járul.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium tudomásul hozza, hogy a Janics-féle alapitványnál 187⁵/₆. tanév kezdetétől megürült egy évi 130 frtos ösztöndij állomásra pályázat hirdettetik. Az elnyerni óhajtó róm. katholikus vallásu és a Janics-családdal vérrokonságban legyen. A folyamodvány, a n.-szombati érseki főgymnasiámi igazgatóhoz czimezendő és november 25-ig beküldendő, s a folyamodónak az 187⁴/₅. tanévben tett tanulmányi előmeneteléről szóló bizonyitvánnyal a vérrokonságát igazoló okmánynyal felszerelendő. Az illető tartozik tanulmányait Nagy-Szombatban folytatni. Gymnasiumi tanulók hiányában folyamodhatik a nagy-szombati nép- vagy polgári iskolába járó tanuló is, ha a Janics családdal vérrokonságban van. Ha a családi tagok között folyamodó nem találtatik, más nagy-szombati gymnasiumi tanulók is fognak tekintetbe vétetni. Előléptetés esetében a mondott feltételek mellett egy 120 frtos állomás fog adományoztatni.

A fővárosi népkonyhák f. évi november hó 2-dikán (kedden) az alant kitett helyeken kezdik meg müködésüket: I. Terézváros (VII. kerület) ismét király-utcza és erdősor sarkán levő Fischer-féle házban, a lövölde átellenében; II. Lipótváros (V. kerület) Csillag-utcza Frommer-féle házban; III. Ó-Budán (III. kerület) főutcza, a Spitzer Gerson-féle gyár melletti házban. A Tabánban (I. kerület) az atilla-utczai Günther-féle házban már fenálló népkonyha pedig müködésében továbbra is változatlanul meghagyatik. Miről a t. cz. közönség, illetőleg a népkonyhák jótéteményére igényt tartók azzal értesittetnek, hogy az étkezési idő délelőtti 11 órától délutáni 1 óráig; — egy teljes étadag dija pedig 10 krban állapittatott meg. Kelt Budapesten, 1875. évi október hó 27. A budapesti népkonyhai központi igazgatóság: Ráth Károly, főpolgármester, — elnök.

A debreczeni Kazinczy alapitványra beérkezett pályamüvek megbirálására alakitott bizottság a következő eredményt konstatálta: Az első kitüzött kérdésre pályamü nem érkezett. A második pályakérdésre: — „Kivántatik egy satira, versben, melynek tárgya az ujabb magyar társadalmi életből legyen meritve.“ Jutalma a legjobb münek 6, a becsben hozzá legközelebb állónak 2 arany.“ Beérkezett két munka. — Minthogy a munka egyike sem felel meg teljesen feladatának s birálók egyiket sem tartják absolut becsünek, sem társa felett nagyobb előnyökkel birónak, szerzőt inkább buzditólag jutalmazni, mint megkoszoruzni akarják az által, hogy az első 6 aranyos jutalmat közöttük egyenlően megosztatni itélik. A második jutalom 2 arany egyik most kitüzendő pályakérdés dijának pótlására fordittatik. Az első pályamü szerzője Kósa Ede végzett hittanhallgató, — a 2-ik számué Erdey László jogász. 1876-ik évre következő pályakérdés. „Kivántatik irodalomtörténeti és itészeti szempontból ismertetése azon történettudományi munkásságnak és irodalomnak, melynek központja Debreczen városa volt Veszprémy Istvántól bezárólag Péczeli Józsefig; különös tekintettel a belső fejlődés és összefüggés kimutatására.“ A legjobb mü jutalma 10, hozzá legközelebb állóé 4 arany, melyre most mü nem érkezett; ujra kitüzetett. Beadási határnap 1876 szept. 15.

A kőbányai nyaralótulajdonosok és korcsmárosoknak a folyó hó 15-től bekövetkezett hideg idő miatt lakatlanul hagyott helyiségei folytonos betöréseknek voltak kitéve s egy éjjel sem mult el a nélkül, hogy egyik vagy másik hasonló bezárt helyiség ki ne raboltatott volna; ekképen következő kőbányai lakosok lettek megkárositva: Markusz József, Lerch János, Kanyó János, Brader Mihály, Szikora Ferencz, Popovics Vincze, Schalacz Nándor, Baumann Antal, Stern N.. Mandl Ignácz és Balázs Elek, kiknek összes kára a tőlük ellopott bor, baromfi, kukoricza és egyéb ingóságokban 214 frtra rug. A kőbányai kapitányság, nevezetesen Balogh Albin kapitányi tollnok a tolvajok kipuhatolása körül megfeszitett tevékenységet fejtven ki, végre sikerült az öt tagból, ugymint Kaszás igazabban Makó Pál, Pásztor Sándor és Mihályi Elek férfiakból, Sávoli Borbála és Andrere nőkből álló tolvajbandát, mely a fentebb elősorolt tolvajságokat elkövette, éppen azon pillanatban meglepni, midőn a lopott baromfiakból nagy mennyiséget pörköltnek felapritva bográcsba hanyták s a Schalacz Nándortól ellopott kőbányai borból poharazva, szilaj jó kedvvel mulattak. A lopott vagyon nagy része a tolvajoknál megtaláltatván, az a károsultnak viszszaadatott, a tolvajbanda pedig a feny. tvszék elé állittatott.

Tegnap este négy órakor a fővámház helyiségéből egy csomag, ismeretlen tettes által ellopatott. A csomag Párisból Schindler feladótól Barnay Charlotte budapesti lakosnőnek küldetett s tartalma 1000 frank volt aranyban.

A kisdedóvó egyesület által a törvényhatóságokhoz s főpapokhoz intézett felhivás szép sikert aratott. Eredménye például az lett, hogy S.-A.-Ujhelyen a külföldi óvó-nő helyét magyarral váltották fel: N.-Kanizsán pedig megnyilt a kisdedóvoda. Az egylet fővárosi uj tanintézete is fedél alatt lesz mielebb. — Az egyesület 10,000 frt segélyt nyert a közokt. miniszteriumtól.

Öngyilkosságok Máramaros-Szigeten. M.-Szigetről szomoru esetekről értesitik a lapokat. Mindenek fölött nagy izgatottságot szült a városban Kovács Kálmánné, született Girsik Blanka urnő öngyilkossága. Kiváló szépségü és kellemü hölgy volt, kit leánykorában s azóta is minden társaságban kedveltek. Az alig huszonkétéves hölgy pár év előtt lett Kovács Kálmán mérnök neje s két évig Temesváron lakott, honnan csak három hónapja — midőn férje ellen a válópört megkezdette — tért vissza szüleihez. Vidám, kedélyes volt az utolsó napig; mindenki azt hitte, ez a bájos fiatalnő még csak ezután lesz boldog; pedig, midőn ajkán a mosoly megjelent, már szivében életunt volt. Kétszer lőtt szivéhez, mig dobbanása elállott. Szülők és testvérek fájlalják a szerencsétlen fiatal nő elhunytát. — A másik öngyilkos egy igen fiatal, de kicsapongó életü Sejovitz nevü gymnasiumi tanuló, ki idegen pénzeket költvén el, igy gondolta büntetését kikerülhetni.

A dunagőzhajózási társulat tisztviselői, kik ez évben drágasági pótlékért folyamodtak, megjárták, a mennyiben az igazgató tanács által kérelmökkel egyszerüen elutasittattak, s azon kivül az igazgatóság tisztviselőihez egy körrendeletet is bocsátott ki, melyben szivökre köti, hogy vegyék tekintetbe az általános rosz üzleti viszonyokat, melyek a társulatot is érzékenyen sujtják.

Az állatkert igazgatósága kéri azokat, a kik a megtartott sorsjegyekért még nem fizettek, sziveskedjenek azok árát az igazgatósághoz „városliget állatkert“ czimezve beküldeni. A kiknek pedig sorsjegyeik vannak és a huzásról kibocsátott nyereményivet tévedésből meg nem kapták volna, forduljanak ilyenért egyenest az igazgatósághoz.

Egy játékbarlangot ugrasztottak szét az „Ung. Lloyd“ szerint tegnapelőtt este a bálványutczai Mocsonyi-házban levő Böhm-kávéházban. Tizennégy egyént irtak a rendőrök fel, és ezek közt a főmatadorok a következő ismert játékosok: Szécsy, Strasser, Teplánszky, Thein. — 600 frtot sikerült csak elkobozni, mert a többi pénzt a játékosok zsebre rakták.

A főváros tanácsa a vizvezetéki gőzszivattyu megvizsgálására Zsigmondi Béla és ifj. Röck Istvánt küldötte ki; — továbbá a sertések után szedett 2½ kr hajtópénznek a kőbányai és rákosi állomásokon október hó végével leendő beszüntetését elrendelte, — a VIII. ker. községi reáltanodában Dr. Banóczy Józsefet, Lajka Sándort, Pósa Lajost, Sebestyén Gyulát és Sziklay Gábort póttanárokká nevezte ki, — továbbá az I. ker. polgári fiiskolánál a tornatanitással Laky Vilmost bizta meg, — a fizetéstelen árvaszéki ülnökök müködési sorrendjét megállapitotta s a rendőrségi járulék tárgyában szerkesztett feliratot a hitelesitő bizottmány elnökségéhez tette át; — II. ker. halottkémnek dr. Kovács Imrét, — mértékhitelesitő kir. igazgatónak Tarone Nándort, aligazgatónak Köhler Jánost.

A pancsovai választás alkalmával Jovanovics Kamenko ottani könyvárus a megállapitott rend ellenére szavazás közben azt követelte a választási elnököktől, hogy egy szerb község a sorrenden kivül szavaztassék le s midőn Bugárszky elnök ezt megtagadta, Jovanovics öklével az asztalra ütve előbb szerb majd német nyelven ezeket mondá: „Sajnálatra méltó nemzet az, mely ily kormány alatt él, s el kell veszni a nemzetnek az oly kormány alatt, mely a nemzetnek vesztére tör.“ — Ezért elnök őt bevádolta, főleg mivel e szavak a választók közt oly izgatottságot okoztak, hogy a szavazást fel kellett függeszteni. — A pesti kir. törvényszék Jovanovicsot tegnap több tanu terhelő vallomása után a vizsgálati fogságon kivül egy évi börtönre s a költségek megtéritésére itélte. Vádlott felebbezett.

Gyulafehérvárról vette a „Magyar Polgár“ a következő sorokat: „Halász Jakabnak megengedtetett az eskületétel a közjegyzőségre, s tegnap délben azt le is tette. Általános a botrány és indignatió! A pályázók közt volt 4 biró, 8 ügyvéd, 1 nyugalmazott tanácsos, de mind hiába, győzött a selejtesség és immoralitás!“ — Tehát mégis csak érvényesült — jegyzi meg emlitett lap — a br. Kemény Gábor protektiója. Abban a hitben voltunk, hogy ilyesmi a jelenlegi kormány alatt nem történhetik meg.

Születések és halálozások. A lefolyt héten élve született 247 gyermek, elhalt 202 személy; a születések tehát 45 esettel mulják felül a halálozásokat. — Az élve szülöttek közt volt 170 törvényes, 97 törvénytelen; nemre nézve 130 fiu, 117 leány. — Halva született 14 gyermek, köztük 8 törvényes, 6 törvénytelen. — A halottak közt volt 97 férfi, 105 nő, egy éven aluli gyermek 77.

„Geseft“ és ököljog. A Sándor-utcza és ország-ut sarkán egy szegény „czivil“ ember tolt maga előtt egy hordóval terhelt taligát. E kenyérrontó foglalkozás annyira felbőszitette az ott ácsorgó hordárokot, hogy neki mentek a szegény embernek s elpáholták, a miért „az ő geseftjöket rontja,“ s talán czudar dolog fejlődik belőle, ha véletlenül épen arra nem téved egy rendőr, a ki aztán bekisérte az ököljog eme későn született bajnokait.

„Magyar távirdanaptár“ jelent meg N.-Kanizsán Mihály J. Endre távirdai tiszt szerkesztésében. I. évfolyam. Ára 1 frt s tiszta jövedelme elhunyt magyar tisztviselők árváinak uj évi ajándékul van szánva. Csinosan van kiállitva s a naptárrészen kivül több szakba vágó értekezést és mulattató részt tartalmaz. — De — uram fia! Nincs benne a másnál elmaradhatlan vásártabella!

Harkányi Frigyes országgyülési képviselő a birtokat képező Mezőtur városa mellett fekvő Curia nevü pusztán cselédjei gyermekeinek javára 3166 frtnyi költséggel községi iskolát állitott fel, azt a szükséges tanszerekkel ellátta s a tanitói állomásnak kellő javadalmazást biztositott. — Ez adományozásért a vallás- és közoktatási miniszter az illetőnek köszönetét nyilvánitotta.

A visszakapott husz forint. H. urnak több háza van. Egyik a Dunaparton, s ebben többi közt lakott egy ügynök is, ki eddig pontosan fizetett, kivéve az utósó negyedet. A házi ur hivatta, s kérdé, mért nem fizet. Az ügynök elpanaszolta, hogy semmi keresete s pénzt nem bir csinálni. „Uram! itt van husz forint, — mondá neki a háziur, — keressen ezzel olcsóbb lakást.“ Az ügynök köszönte és ment. Pár nap mulva a házi urnál megjelen a hajós utczai házának házmestere: „Uram! a rég üresen állt lakásnak akadt végre bérlője, ime tőle husz forint előpénz.“ „S ki vette ki?“ — „Itt a névjegye.“ A házi ur mosolyogva olvasta a jegyen a meg ajándékozott ügynök nevét, kitől ime visszakapta a husz forintot. Mit cseréljek én házi urat, — gondolá az ügynök, — mikor jobbat nem kaphatok!

Speculatió egy herczegre. A walesi herczeg indiai utazása, franczia lapok szerint, a speculánsok egy különös osztályát nem csekély izgalomba ejtette. Biztositási ügy forog szóban. Tudvalevőleg Angliában, valamint máshol is, két személy biztosithatja egymást ugy, hogy egyik halála esetén, a másiknak bizonyos meghatározott összeg fizettetik ki. Most Angliában igen sok ember biztositotta rövid időre saját és a walesi herczeg életét, kinek természetesen erről sejtelme sincs. A dolog igen egyszerü: ha a herczeg a kitüzött időben meg nem hal, a másik biztositott visszakapja betétét, vagy annak legalább egy részét, ha pedig a herczeg meghal, a speculáns jelentékeny összeget nyer. Ha pedig az utóbbi hal meg előbb a herczegnél, ez esetben az illető társulat a befizetett tételeket teljesen megnyeri, mivel magától érthetőleg a herczeg, ki az egész dologról semmit sem tud, nem fog egy fillért sem követelni. Az igazgatóságok tehát az efféle üzleteket örömest elfogadják. Néhány évvel ezelőtt a herczeg typhusban sulyosan megbetegedett. E körülmény rendkivüli izgatottságba hozta akkor a biztositó társulatokat, mivel a herczeg nevére tömérdek biztositás történt. Később azonban visszatért a bizalom a herczeg felgyógyulásához s ekkor még sokkal több biztositás jegyeztetett be. De egy Európán kivüli utazásra akkor senki sem gondolt, s a biztositási társulatok most tetemes utófizetést követelnek. Ez az oka aztán, hogy a herczeg utazása miatt Angliában most oly sok ember boszankodik.

A persa sah ravasz férfiu. Mihelyt lapulni kezd erszénye — és ez minden drágakövei mellett is gyakran megtörténik — meglátogatja egy-egy gazdag alattvalóját, kinek ezen tiszteletért hálásnak kell mutatkoznia, és uralkodóját gazdagon megajándékoznia. Multkor Mirza Husseint látogatta meg egész napra. Ezen rendkivüli kegyért egy negyed millió márkát (százhuszonötezer forintot) készpénzben kelle fizetnie, a hárembeli nők számára pedig ékszereket és száz darab kázsmér sáltadnia. A drága vendég kétszázezer forintjába került Husseinnak. Azt mondják, hogy a sah alattvalói vendégként nem igen szeretik őt. Ő maga ezt nem hallja, de nem is hinné el. A sah európai utja alkalmával leginkább a vendégszeret ellen panaszkodott, már tudniillik a mint ő magyarázza azt. Azt remélte ugyanis, hogy az európai udvaroktól legalább is nehány milliót fog hazavinni. Ebből is meglátszik, hogy az európai fejedelmek még nagyon hátra vannak, sőt a persa néphez képest valódi barbárok.

Rövid hirek. Aradon Kaupert születetett Fliegel Magdolna jómódu nő lakása egyik ablakának keresztfájára egy mentekötővel felakasztotta magát. Az öngyilkos ágyán egy kinyitott imakönyv feküdt. Tettének oka állitólag életuntság és elmezavar volt. — **Nagyváradon** Mándoky és Bogyó igazgatása alatt álló szintársulat által — Vizváry Gyula közremüködése mellett — a nőegyleti árvaház javára a mult hó folytán rendezett előadás 152 frtot jövedelmezett. — **Sarlay János** szarvasi tanár a földmivelési miniszteriumtól 3 évre teljes fizetést fog kapni, hogy tanári állását elhagyhassa és teljeslélekkel az indigó-termesztéshez láthasson. — **Békésmegyében** körülbelül már 1 hét óta majdnem folyvást esik. Ez most jó ugyan az uj vetésekre, de a gazdák véleménye szerint elég is volna már a jóból. — **A váczi jótékony nőegylet** nov. 20 án az ottani lövöldében zártkörü tánczestélyt rendez. — **A debreczeni** athletikai klub eszméje — mint a „D.“ irja — valószinüleg téli álmot szándékozik tartani, mert érdeklődés egyátalán nem mutatkozik az ügy iránt. — **Kassán** uj kávéház nyilt meg, melynek felirata: „Restauration und Kaffeehaus zur blauen Katz“. Eddig helybeli germanizátoraink legalább a paritást nem tagadták meg a hazai nyelvtől; — jegyzi meg erre az „A. H. H.“ — most az a, nem tudjuk, honnan ide szakadt czivilizátor elég vakmerő a legfőbb közlekedési helyen, a főutczán gunyolni a magyarságot. Nem tudjuk, vannak-e s miféle náczióból vendégei; de elvárjuk mindazoktól, akikben egy csöpp magyar vér kering, hogy azt a „blaue Katz“-ot kerülni fogják mint a bélpoklost. — **Székesfehérvárott** egy bakakáplárt elvert egy paraszt legény. A káplár lesbe állt fegyverével a korcsma előtt; de a parasztlegény helyett egy másik jött ki s a baka a sötétben arra lőtt, még pedig halálosan. — **Tegnapelött** éjfélben a budai rakparton egy nő gyermeket szült. Kórházba szállitották; de minthogy gyanu forog fen arra nézve, hogy gyermekgyilkossági szándékból választotta a szülésre épen e helyett; az eset a rendőrségnek is bejelentetett. — **Az Arpád-utcza** és Lukács fürdő közötti csavargőzös menete e hó végével megszünik. — **A magyar nyugoti vaspálya** azon tisztviselői, kik még most sem tudnak magyarul, legközelebb elbocsáttatnak. — **Sisa rablóvezért** a b.-gyarmati törvényszék 20 évre itélte. — **A fővárosnak** pár nap óta jeles vendége van. Az olasz parlament egyik legtekintélyesbtagja, a római bank igazgatója s a milánói „Perseveranza“ volt főszerkesztője, Allievi ur. — **A legujabb vizisport** bajnokai: Baranyi és Ribiánszky oct. 26-án este 7 órakor érkeztek Szarvasra. Velök van Blosnyák is, ki Zentán szállott csolnakjokra. Oct. 27-én Szarvason időztek. Tiszteletökre a casino közebédet s a tornaegylet disztornászatot rendezett. Hoszszu és nehéz utjokat másnap folytatták. — **A herczegovinai fölkelők** részére Moszkva város 20, maga a czár 30,000 rubelt küldött. — **A Szegeden** állomásozó 8-ik huszárezred Drandler János nevü ezredese egyike a nemzetiségi berzerkereknek ki sem a magyar szót, sem magyar zászlót nem tür közelében. Derék mákvirág lelkesiti ott huszárainkat! — **Az egyéni és fényüzési adó** összeirását a fővárosi tanács a mai ülésben elrendelte. Az összeirás nov. hó 10-én veendi kezdetét. — **Maurer Mór** müegyetemi tanársegéd magántanárrá neveztetvén ki, előadásait az épitészeti mechanika és vasföldek szerkezettanából jövő hó elején kezdi meg. — **Erny** gyilkosait még mindig nem hozzák haza, mert Rydelt az oláh hatóság nem akarja kiadni. Előbb diplomatiai tárgyalásokra van szükség. — **Egy olmützi kereskedő** fia a katonaságtól való iszonyodásában levágta a sorozás előtt egyik karját s elvérzett. — **Oroszországban** rengeteg hózivatarok vannak; a vasuti közlekedés többhelyt fenakadt. — **A szentesi kataszteri mérnök** mint valaki a „Pesti N.“-ban felszólal, egy szót sem tud magyarul s a polgármesterrel tolmács utján érintkezik. Valóban skandalum, ha ugy van! — **Szabolcs megyében** javában folynak a vadászatok. Számos mágnás vesz bennök részt, közöttük a Forgách, Lónyay, Vay grófok, a nők közül pedig b Sennyey Pálné is részt vesz a mulatságban. — **Kolozsvártt** a zenede, Hilaria, dalkör és polgári dalegylet egyesitésén müködnek. — **Pozsonyban** dr. Révfy jogtanár két kis gyermeke (a 9 éves Erzsike s a 10 éves Zoltán) meglepően sikerült zongorahangversenyt adtak a gymnásiumi segélyegylet javára.

A népszinházban ma este Moliére „Képzelt beteg“-e került előadásra Berczik forditásában és Molnár által rendezve, zsufolt ház előtt, mely lesve figyelt s a hol lehetett tapsolt a darabnak s a közremüködőknek. A játék bár gyönge volt, az eddigiekhez képest haladást mutatott. Ez előadásnál is azonban, mint eddigelé, kitünt, hogy a solisták közül a férfiaké az aránytalan elsőség a nők fölött, a kart illetőleg pedig megforditva. A „doktori felavatás“ kiállitása pazar volt és mégis elegans, mely utóbbi tulajdont annál inkább birjuk becsülni, minél váratlanabbul jelenkezett véges végül.

—e.

Törvényszéki csarnok.

(Miniszterium és tisztviselő közti perlekedés.) A keresk. miniszteriumot nyugalmazott számtisztje T . . ., a miniszteriumperbe idézte, mert nyugdijának kiszámitásakor 6 évi szolgálata be nem számittatván, ez által nyugdijja évenként 150 frttal röviditettetett meg. — A józsef-ferenczvárosi kir. jbiróság előtt tegnap lefolyt tárgyalásánál a kincstárjogügyi igazgatóság képviselője tagadta, hogy ilyen ügy a biróságok elé tartoznék, — felperesi ügyvéd Bauszner József ellenben a mellett harczolt, hogy miután itt fegyelmi ügy nem forog fen, hanem a tisztviselő magánjoga sértetett meg, miután a kormány köteles az érvényes nyugdijszabályokat megtartani — melyek ez esetben megsértettek, — miután ez országban közigazgatási itélőszék még nem létezik, igy annak teendőit a királyi biróságok a „király nevében“ az igazságszolgáltatás utján teljesiteni jogositottak és kötelesek, miután a tiszti kart magánjogai tekintetében nem lehet a miniszterium kegyelmétől függővé tenni, de a jelen esetben a legfőbb számszék hivatva van a biróság fölhivására mint illetékes szakértő a szabályellenes nyugdij kiszámitást felülvizsgálni stb. Mindezért a biróság illetékes. Az eljáró albiró Skoff ur az illetékességet mindamellett leszállitotta és fölperest keresetével elutasitotta az okból, mivel az összes — a kormány és tisztviselői között hivatalos szolgálatból kifolyó viszonyok megbirálásai nem a biróságok hatásköréhez tartoznak. Ezen határozat ellen felperes a semmiségi panaszt bejelentvén, most már a királyi semmitőszék fog azon fontos elv felett határozni, vajjon a királyi biróságok hivatva vannak-e a magánjogukban megsértett tisztviselőknek a kormányközegek ellenében, igazságot kiszolgálni, avagy a magyar jogállamban ily esetben jogorvoslatnak helye nincs.

(Hamis eskü.) Deutsch Salamon, helybeli lakos s ügynök a nála fizetés nélkül szolgáló Sieber Anna gazdasszonyának a házfentartásra rendesen kiszolgáltatta a költséget. Sieber Anna jeget, tejet s gyümölcsöt Polacsek Ferencz nevü jelenleg csákányi lakostól vásárolta s állitólag mindig ki is fizette a számlát. Ez azonban ugy látszik, nem történt meg rendesen, mert Polacsek F. a lipótvárosi járásbiróságnál keresetet inditott Deutsch S. ellen, követelvén az 1872. év május 1-től szept. végéig kiszolgáltatott jég árában 48 frtot 90 krt; és 1873. és 1874. évben kiszolgáltatott taj és gyümölcs árában 55 frt 10 krt, összesen tehát 104 ftot. Deutsch S. a biróság előtt hitet tett le arra nézve, hogy ő a holmit Polacsektől meg nem rendelvén, neki nem is tartozik. Polacsek F. ekkép a polg. biróság előtt perét vesztvén, Deutschot hamis eskütétel miatt a feny. trvszéknél bepanaszolta. Deutsch S. a mai tszéki tárgyaláson is makacsul állitja, hogy ő Polacseknél megrendelést nem tett s igy annak nem is tartozik. Azonban Siebler Anna gazdasszony bevallja, hogy ő Deutsch S. tádtával hordatta az emlitett házi czikkeket Wagner Anna közvetitése mellett, t. i. az áruczikkek az utóbbihoz hozattak mindig s ő, a gazdasszony, ettől vitte át haza azokat. Casé András kocsis szintén azt vallja, hogy ő az István fhg szállodába Wagner asszonyhoz Deutsch ur számára hordta a jeget, fáját stb. s egyéb tanuk szintén terhelőleg vallanak. A törvényszék Wagner Anna, Simo János, Gazsó András es Gazsó Zsuzsannát (Pollacsek Ferenczné) meghiteltetését elrendeli s az foganatosittatott, a tárgyalást azonban két lényeges s meg nem jelent tanunak, Gazsó Sándor és Pribék Krisztina kihallgattatása tekintetéből elnapolja.

Közgazdaság.

Gabnaüzlet. Budapest okt. 29. Vételkedv hiánya és gyér kinálat mellett a forgalom igen csekély mérveket öltött, alig ütötte meg a 10,000 vmt. A gabonafajok árai nem változtak.

A határidőüzletben is pangás uralkodott, mindössze 5000 vm. buza köttetett tavaszra 4.98-val. Jegyzések: buza nov. 4.45—4.50, deczember 4.55—4.57, tavaszra 4.95—4.97. Zab nov. 2.30 —2.32, tavaszra 2.46—2.47. Tengeri bánsági május —jun. 2.63—2.65, egyéb vidéki 2.50—2.55.

Értéktőzsde. A mai forgalom szük korlátok között maradt, az irány pedig lanyha volt. Spekulationalis kedv gyéren mutatkozott, helyi értékek elhanyagoltattak.

Az előtőzsdén osztr. hitelr. 203.70 és 203.30 között mozogtak, magy. földhitel részvények 59½-en szilárdak maradtak. A déli tőzsdén osztr. hitel részv. 203-on adva 203.10-re tartva, magyar földh. részvények pedig változatlanul maradtak, magy. hitel részvényeket 196-on, takarék és hitel részvényeket 74-en, magy. iparbank részvények 212 ön, hazai tak. pénztári részvényeket 2400-on vásároltak, kézmüves bank részvények 50-en kerestettek. Gschwindt-féle részv. 212-ön kerültek eladásra, alagut részvények 54-el kinálva voltak. Magyar földhitelintézeti záloglevelek 86.25-ön, magyar sorsjegyek 78.90-en keltek.

Külföldi váltók forgalom nélkül maradtak, valutákból: pénztári jegyek 55.80 és 55.85-el vásároltattak.

Időjárás. Borult enyhe idő; légmérséklet reggeli 7 órakor + 5.8 C.

A magyar földhitelintézet folyó évi október 30-án (szombaton) délelőtt 10 órakor tartja saját házában (Bálvány-utcza 5-ik sz.) zálogleveleinek XXV. nyilvános rendes kisorsolását. melyen 9 db. 10,000 ftos, 185 db. 100 ftos, 36 db. 500 ftos és 91 db. 100 ftos záloglevél fog kihuzatni, összesen 302,100 frt értékben.

Gyapju. — Gróf Károlyi György egy franczia czéggel kötést tett a jövő évi gyapjura (körülbelől 1200 mázsa) 156 frtjával mázsáját; tehát 5 frttal olcsóbban mint tavaly kelt.

A szerb kereskedelmi világ szomoru napoknak áll előestéjén, mint egy bécsi félhivatalos kőnyomatu lapnak irják. Nem régen történt, hogy Szerbiából azon hirt hallottuk, hogy a kereskedők a délszláv mozgalom miatt moratoriumért folyamodtak a kormányhoz. Akkor a szerb kereskedelmi világ aljától származott e kervény, és visszautasittatott. Ma a moratorium szava a szerb kereskedelem sok és igen tisztességes tagjainak ajakán hangzik. Gyüléseztek, kérelmet akartak a kormányhoz intézni, csillapitsa le a kedélyeket. Moratorium is hozatott szóba. Mások meg a törvényes szabványok felfüggesztését kivánták a bizonytalanság tartalmára; csak azon esetre legyen helye a csődnek, ha azt a hitelezők többsége kivánja. De mindezen inditványok egyike sem nyert többséget. Végtére abban egyeztek meg, hogy a kormány egy millió frt értékü bankjegy nyomatására szólittassék fel. — A kormány intentióiból azonban azt következtetik, hogy ezen folyamodványnak kevés kilátása van az érvényesülésre.

A keleti marhavész állásáról folyó évi október hó 25-ig terjedő hivatalos jelentések szerint: Magyarország ugyszintén Horvát Slavonország területe vészmentes. A határőrvidéken: az uj-gradiskai határkerület Kovacevac és Wrbje községében uralg; az osztrák tartományokban: Gallicziában: a skalai vesztegintézetben és Skala községben; Dalmátiában: Martinoviczi, Kostur Breno, Cibaca, Borgó Plocce, Celopcci, Gomilica, S.-Stefano, Ratisevana, Podi, Trebesin, Pobrdje községekben és Ragusa-Vecchia község több helyein uralg. A morvaországi cs. kir. helytartóság f. é. 26530. sz. a kelt értesitése szerint, Dalmátiából és az osztrák-magyar birodalommal határos töröktartományokból a kérődző állatoknak és ezektől származó nyersterményeknek bevitelét betiltotta; a Magyarországból való kérődző állatoknak és ezektől származó nyers terményeknek bevitelét pedig egészségi, illetőleg származási bizonyitvány előmutatása mellett csupán a lundenburgi, neudorfi, gödingi és grussbachi határ-állomásoknál engedte meg. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügy. m. kir. miniszteriumtól.

Az osztrák nemzeti bank heti kimutatása okt. 27. Bankjegyforgalom 314.627,420 ft. (+ 1.947,870 frt.) Giro-betéték 475,411 frt 8 kr (— 188,646 frt 96 kr.) Beváltandó bankutalványok és más esedékes passivák 1.647,372 frt 77 kr. (— 11,301 frt 81 kr.) Fedezet: Érczalap 136.440,224 frt 7 krajczár (—383,995 frt), érczben fizetendő váltók 11.507.154 frt 75 kr (+ 201,527 frt 21 kr), államjegyek, melyek a bank tulajdonában állanak 848,210 forint (— 76,345 frt), leszámitolás 138.335,659 frt 63 kr (+ 1.135,196 frt 93 kr), kölcsönök 31.065,000 frt (+ 191,500 frt), földtehermentesitési kötvények beváltott szelvényei 15,213 frt 77 kr (+ 3,157 frt 31 kr), beváltott és börzeszerüleg vásárolt záloglevelek á 66⅔% 3.985,600 frt (— 19,933 frt 33 kr). Összesen 322.196,062 frt 22 kr. A bank követelései jelzálogutalványi üzletek bizományi elintézéséből 1.874,199 forint 62 kr (+ 479,238 frt.)

Heti jelentés az ipar állásáról Budapesten. Az uj évnegyed közeledte miatt nem igen történtek megrendelések átalában és különösen az oly czikket előállitó iparosoknál, a kik inkább csak a fényüzés czéljaira dolgoznak u. m. divatárusoknál, pipereszerek elárusitóinál. De a müvirág készitők a most ünnepelendő halottak napja miatt igen el voltak foglalva. A mindig hidegebb idő és a közeledő vásár azonban több iparágnak kedvez, s a szücsök, szürszabók, szabók szépen látogattatnak, s a posztókereskedésekben nagy a forgalom. Asztalosok, kárpitosok, szobafestők, kik a hurczolkodás idején, többnyire nélkülözhetlenek, szintén elég munkát kaptak s a jövő hétre még többet remélnek. Fazekasok és bádogosok sem panaszkodhatnak munkahiányról, mert a sok kályha készités és javitás elég dolgot ád nekik. Az épitési munkálatokkal a magánosok sietnek, hogy még a tél beköszönése előtt bevégezhessék; az épitő társulatoknál nem lehet oly élénkséget tapasztalni. Nov. elején — a jövő héten — igen sok házat fognak lerombolni, hogy diszesebbeknek s nagyobbaknak engedjenek helyet. A dunaparti rácsozatok, majd 1,250 meternyi hosszuságban, egy hazai gyárban (Oetlnél) serényen készülnek, vagy 100 ember foglalkozik völök, s nemsokára elkészülnek a müvel. Ő késziti nemcsak a rácsozatok, hanem a kandelaberek- s oszlopokat is. Az Uchatius-ágyukhoz szükséges talpak egy része szintén magyar gyárakban készülend s a Ganz-gyárral a közös hadügyminiszterium e tárgyban már érintkezésbe is lépett. Megkivánjuk jegyezni, hogy a képviselőház könyvkötő munkáira pályázat van hirdetve. Érdekesnek találjuk azt is feljegyezni, hogy Schwandthaler öntései nyomán, ki a szobrok öntésénél a gyps helyett a czomentet sikerrel alkalmazta, épen most tesznek hasonló kisérlétet ezen anyag alkalmazásával több szobron Stolp Károly könyvkereskedőnél.

Vizállás és időjárás.

Budapesten októb. 29. 8′ 9″ 0 fölött esős.
Pozsonyban októb. 29. 7′ 6″ 0 fölött felhős.
M.-Szigeten októb. 29. 2′ 6″ 0 fölött felhős.
Szatmáron októb. 29. 1′ 6″ 0 fölött felhős.
Tokajban októb. 29. 3′ 4″ 0 fölött felhős.
Szolnokon októb. 29. 2′ 7″ 0 fölött felhős.
Szegeden októb. 29. 2′ 11″ 0 fölött esős.
Aradon októb. 29. 2′ 5″ 0 fölött esős.
Nagybecskereken októb. 29. 0′ 11″ 0 alatt esős.
Bezdánnál októb. 29. 0′ 2″ 0 fölött felhős.
Verbászon októb. 29. 5′ 6″ 0 fölött felhős.
Eszéken októb. 29. 3′ 6″ 0 fölött felhős.
Mitroviczon októb. 29. 0′ 1″ 0 fölött száraz.
Zimonyban októb. 29. 4′ 10″ 0 fölött felhős.
Orsován októb. 29. 1′ 8″ 0 fölött felhős.

NEMZETI SZINHÁZ.

Ma, október 30-án adatik:

BRANKOVICS GYÖRGY

Szerbia despotája.

Eredeti uj dalmü 4 felvonásban. Irta Erkel Ferencz A szövegét Obernyik tragoediája után szerkesztették: Ódry Lehel és Ormay Ferencz.

Személyek:

Brankovics György, Szerbia despotája, magyar főur és a magyar korona hübérese — — — Ódry
Gerő) fiai — — — — Pauli
István) — — — — Nádayné
Lázár, Brankovics nevelője és tanácsosa — — — — — Tallián
Egy tanácsos — — — — Kaczvinszkz
Egy a népből — — — — Gonda.
Székely György, a magyar keresztes hadak kapitánya — — Kőszeghy
Hunyadi László — — — — Szabó
Magyar hirnök — — — — Szepessi.

Főurak, tanácsosok, fegyveresek, ajtónállók, apródok, testősök, magyar keresztes hadak, nép és gyermőkek mindkét nemből, zenészek, törökök, jancsárok, magyar-. szerb-, török sereg, serail nők. Történethely: Szendrő és az aldunai vidék. Idő: 1453—1456.

Kezdete 7 órakor, vége 10-kor.

Vár-szinház.

Szombat, október 30-kán adatik:

Először:

A JÓSLAT.

A gróf Teleky-alapitványból 110 arany pályadijjal jutalmazott eredeti vigjáték 5 felv. Irta: Csiky Gergely.

Személyek:

Adrastoc, Apolló főpapja Delphiben — — — Bercsényi
Dioskuros, segéde — Szigeti Imre
Olympia Pythia — — Felekyné
Erycia,) ifju leányok a delphi-i jósdában — Szigeti Ferike
Hermione,) — Szigeti Jolán
Polydora,) — Kornstein Emma
Ihysbe,) — Kölessi Irma
Sasios, a jósda — — Vizvári
Helios,) atheni ifjak — Nagy Imre
Knemon) — Körösmezei
Aristos,) — — Náday
Glaukos,) — — Halmy
Tiomis,) — — Halmai
Nausikles, lesbosi kalmár — Ujházi
Harpya, neje — — Szathmári L.-né
Lerina) korinthi leányok Molnárné
Phryne) Helvei Laura
Agrion, vendéglős, Delphiben Sántha

Apolló papjai. Történik: Delphiben.

Az uj diszleteket festette Lehmann Mór, festő.

Kezdete 7 órakor, vége 9 kor.

Népszinház.

Tizenötödik előadás.

Szombat, október 30-án.

Látványos bohózat énekkel, zenével és tánczczal,

másodszor:

A képzelt beteg.

3 felvonásban, 3 közjátékkal. Irta Moliére, forditotta Berczik Árpád. A népszinház szinpadára alkalmazta Molnár.

Személyek:

Argan, képzelt beteg — — Együd
Béliné, Argan második neje — Klárné
Angelika, Argan leánya és Cleante kedvese — — Dancz Nina
Louison, Argan kis leánya és Angelika huga — — Alszegi Julcsa
Beralde, Argan fivére — Karikás
Cleante, Angelika huga — Eőri

Kezdete 7 órakor vége 10 előtt.

Felelős szerkesztők: **Csávolszky Lajos és Szederkényi Nándor.**

A budapesti áru és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1875. Oktober 29.

Gabonanem	Minőségi súly	Ára vámmázsánként
buza bánsági	81	4.15 - 4.25
„ „ uj	82	4.30 – 4.40
„ „ „	83	4.55 – 4.65
„ „ „	84	4.75 – 4.85
„ „ „	85	4.95 – 5.05
„ „ „	86	5.10 – 5.15
„ „ „	87	. — .
„ tiszav. „	81	4.30 – 4.40
„ „ „	82	4.45 – 4.55
„ „ „	83	4.65 – 4 75
„ „ „	84	4.85 – 4 95
„ „ „	85	5.00 – 5.10
„ „ „	86	5.15 – 5.20
„ „ „	87	5.30 – 5.35
„ pestvid. uj	81	4.10 – 4.20
„ „ „	82	4.25 – 4.35
„ „ „	83	4.45 – 4.60
„ „ „	84	4.70 – 4.80
„ „ „	85	4.90 – 5.00
„ „ „	86	5.05 – 5.10
„ fehérm. „	81	4.30 – 4 40
„ „ „	82	4.45 – 5.55
„ „ „	83	4.65 – 4.75
„ „ „	84	4.85 – 4.95
„ „ „	85	5.00 – 5.10

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Állampapirok.		
Magy. vasuti költ. á 120 frt.	100.50	100.75
Gömöri államvasut zálogl.	—.—	—.—
Magyar sorsolási kölcsön	78.50	79.—
Magyar földteh. kötv. .	81.50	81.75
Ugyanez sorsol. zárad. 1867	80.50	81.—
Tem. bánát. földm. . .	80.75	81.50
Sors. záradékkal 1869 .	—.—	—.—
Horv.-Szlav. föld. kölcs.	—.—	—.—
Erdélyi földment. kölcs.	78.75	79.25
Erd. erdőváltsz. ktl. 100 frt.	75.—	75.50
Unif. államadó 5% papir.	69.50	69.75
Unif. államadó 5% ezüst jan.—jul. kamatozó	73.50	73.75
Unif. állandó 5% ezüst okt. kamatozó	73.50	73.75
500 frtos 1860-iki sors. .	111.50	112.—
100 „ 1860-iki „ .	117.—	117.50
100 „ 1864-iki „ .	134.—	135.—
1871 pesti vár. kölcs. 6%	89.50	90.—
Biztositási papirok.		
Atlas viszontbiztositó . .	—.—	—.—
Első magy. biz. kizárólag	1010.	1025.
Haza	52.—	54.—
Pannonia	325.—	328.—

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Pesti	36.75	37.—
Hunnia	..—	.—
Kronos nyugd. és életbizt.	—.—	—.—
Unió	108.—	110.—
Tisza bizt. társulat. . .	—.—	—.—
Vasuti papirok.		
Pécs-Barcsi vasut . . .	—.—	—.—
Pesti lóvaspálya . . .	203.—	205.—
Budai lóvaspálya . . .	—.—	60.—
Ujpest-Rákos-Palotai lóv.	—.—	—.—
Alföld-Fiumei vaspálya .	—.—	—.—
Eszakkeleti vaspálya . .	115 —	116.—
Magyar keleti vaspálya .	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya . . .	—.—	—.—
Déli vasuttársulat . . .	—.—	—.—
Budai gőzsikló	56.—	57.—
Bank papirok.		
Ált. magy. municipális hitelegylet	17.50	17.75
Angol-magyar	34.75	35.—
Bánáti ker. és hitelbank .	—.—	—.—
Magy. általános hitelbank	196.50	197.50
Franco-magyar bank . .	38.—	39.—
Magy. általános földh. int.	59.50	59.75

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Magyar jelzáloghitelbank .	34.00	36.00
Kisbirtokosok földhitelint.	.—	.—
Sopronyi nyug.-m. o. jelz. h.	—.—	—.—
Pozsonyi hitelbank. . .	—.—	—.—
„ iparbank. . .	—.—	—.—
Takarék- és hitel-egylet .	74.—	74.50
Pesti népbank	—.—	—.—
Budai-Obudai népbank .	.—	—.—
Iparbank.	58.00	59.00
Budai kereskedelmi bank .	146 —	148.
Pesti kereskedelmi bank .	795.—	800.—
Pesti iparbank	210.—	213.—
Pest-budai kézművesbank.	51.—	51.50
Pesti egyleti bank . . .	—.—	—.—
Debreczeni keresk. bank .	—.—	—.—
Temesvári keresk. és iparb.	—.—	—.—
I. Erdélyi bank. . . .	—.—	—.—
Takarékpénz. részv.		
Ó-Budai takarékpénztár .	—.—	—.—
Ferencz.- s József.- takp.	—.—	—.—
Orsz. közp. takar. pénztár	84.—	85.—
Pesti I. hazai	2400	2410
Pest-Lipótvárosi . . .	—.—	—.—
Buda-pesti főv. takarékp.	137.50	138.—
Pest-Terézvár. takarékp.	—.—	—.—

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Pest elővárosi takarékp. .	44.00	46.00
Általános budai polgári .	—.—	—.—
Malmok.		
Árpád gőzmalom . . .	.—	.—
Aradi gőzmalom . . .	—.—	—.—
Blum-féle gőzmalom . .	.—	.—
Concordia gőzmalom . .	148.—	150.—
Erzsébet gőzmalom . .	121.—	123.—
Király gőzmalom . . .	—.—	—.—
Luiza gőzmalom . . .	96.00	98.—
Molnár és sütök gőzmalma	255.—	258.—
Henger gőzmalom . . .	750.—	755.—
Viktoria gőzmalom. . .	157.00	158.—
Első buda-pesti gőzmalom.	675.—	680.—
Budai gyártelepitvényes .	0.00	0.—
Pannonia gőzmalom . .	485.—	490.—
Részvény vállalatok.		
Első magyar serfőzde . .	390.—	395.—
Sertés hizlaló	137.—	138.—
Athenäum	243.00	244.—
Pesti nyomda	510.—	515.—
Franklin társ.	175.—	180.—
Egyesült magy. gőzh.-társ.	—.—	—.—
Ganz-féle vasontödék . .	175.—	180.—

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Geschwind-féle szeszgyár .	212.—	213.—
Első magyar bőrgyár . .	—.—	—.—
R.-Murányi bánya . . .	4900—	—.—
Gyapjumosó és biz. I. m. .	123.00	125.00
Salgótarjáni bánya. . .	65.—	67.—
Schlick'féle vasöntödék	118.—	120.—
Soda- és vegyészeti . .	—.—	—.—
Sóskuti kőbánya . . .	80.—	85.—
Spodium- és csontlisztgyár	160.—	162.—
Szesz I. magyar. . . .	160.—	165.—
Köszén- s tégla- (Drasche) gyár	95.—	100.—
Magyar ált. kőszéngyár .	—.—	—.—
Ált. waggon-kölcs.-társ	—.—	—.—
Alagut	51.—	53.—
Zarzetzky-féle gyufagyár .	—.—	—.—
Sz.-Endrei téglagyár . .	—.—	—.—
Buda-Pesti téglaégető. .	—.—	—.—
Buda-ujlaki tégla s mészgy.	43.—	45.—
Kőbányai tégla társ. . .	50.—	55.—
Zálogjegyek.		
5½% magyar hitelintézeti	86.50	86.75
5% arany vagy ezüst. .	87.50	88.—
5½% jelzálog hitelbank .	88.00	88.75
6% kereskedelmi bankj.	89.50	90.—

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
6% ált. földh. részvényt .	89.50	90.00
5½% „ „ „ .	87.50	88.00
Elsőségi kötelezvények.		
Észak-keleti vasválpa . .	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya ezüst . .	—.—	—.—
Buda-pesti lánczhid . .	85.75	86.—
Bors.-misk. gőzmalom 6%	—.—	—.—
Buda-pesti gőzmalom . .	182.—	—.—
Pannonia gőzmalom . .	—.—	—.—
Egyesült magy. gőzh. társ.	—.—	—.—

Valuta.	véve	kínálva
Pénzek.		
Arany.	5.33	5.35
Osztrák. magyar 8 forintos	9.—	9.02
Napoleond'or	9 —	9.02
Osztrák-magyar ezüst . .	103 75	104.25
Porosz pénzt. utalványok	1.67½	1.67¼
Devise. — Váltók.		
Augsb. 100 frt. déln. érték	—.—	—.—
Frankfurti	54.95	55.10
Hamburgi 100 marcobank	55.00	55.20
London 100 Lira . . .	112.30	112 50
Páris 100 franc	44.50	44.70

HIRDETÉSEK.

KITÜNTETÉSEK:

Hamburg 1869, Köln 1870, Schleswig-holsteini országos iparkiállitás 1869, Linz 1871, bécsi világkiállitás 1873.

Használati utasitás.

Az ujabbkor csodája, a vegyészetben eddig még nem létezett.

Cholera-Liqueur. Ezen, 30 anyagból álló ugynevezett *cholera gyomor-liqueur* minden emberi betegségek elhárítására szolgál 1) a vér tisztitására a női nemnél; 2) a férfi nemnél s gyermekeknél. Tengeri utazásoknál reggelenkint egy poharkával használva, eltávolit minden betegséget s jó étvágyat szerez. Veszélyes sebeknél ezen cholera-liqueur, nehány csepp alkalmazásánál mint balzsam felette hatályos. Egy üveg ára 60 kr.

Nélkülözhetlen minden háztartásnál a **folyekony enyv**; ezen vegyészeti hideg folyékony enyv, minden eltörött tárgyak összeragasztására, u. m. üveg, porcellan, tajték, borostyánkő stb. valamint minden érczek összeforrasztására hasznos; egy üvdg ára 25 kr.

Növeny-szappan. Ezen növény-állatszappan lovaknál, marha-, tehén-, kecske-, birka-, sertés-, kutyaknál stb. minden sebet csodaszerüleg gyorson és gyökeresen gyógyit. Ezen szappan hideg vizben felolvasztatik és ezen olvadékkal a seb két órakint egy vászon-rongygyal bedörzsöltetik; a gyógyulás 24 óra alatt biztosan bekövetkezik.

Egy üveg ára 40 kr.

Ismételadók tetemes árengedményben részesülnek és ügynökök is fölvétetnek.

LANDMANN J. V. 187

több vegyészeti készitmény feltalálója.

Dohány-utca 9. szám 2. ajtó

BUDAPESTEN.

Mindenszentek napjára

azoknak

kik feledhetlen boldogultjaikról megemlékeznek!

Legjutányosb árak:

Siri lámpák . . 4 frtól 25 frtig. 207
Koszorúk . . 1 frt 60 krtól 6 frtig.

Továbbá egészen ujjan szervezett s egyszerüsitett, csappal rendezhető **petroleum-mérőeszköz**, uj talalmány, diszes és igen olcsó; siri lámpák igen jutányos áron ki is kölcsönöztetnek:

Orehuja & Hauer

bádogosáru-raktárában, régi postautcza 10. sz.

A

KOMLÓKERTBEN

Parragh Gábor borcsarnoka

legjelesebb **hegyi borainkból**: Tokaj-Hegyaljáról, Somlyóról, Neszmélyről, Badacsonyból, Egerből Visontáról stb.;

izletes s házias magyar konyha

ebédre és vacsorára;

a fővárosban **egyetlen egy magyar daltársulat BAKONYI ISTVÁN** igazgatása alatt;

és jeles **nemzeti zene** kedélyes szórakozást és félvezetet nyujtani ajánlkoznak a n. é. közönségnek.

Lampel R.

könyvkiadásában Budapesten

IV. vácziutcza 12.,

megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Sz. Hilaire Jozefa

EZERMESTER

Ára 24 kr.

IFJUSÁGI ALBUM,

magyar és német nyelvtan. — Ára 1 frt 20 kr.

Pesti müvelt társalgó.

Nélkülözhetlen kézikönyv mindazok számára, kik a társadalmi életben szerepelni akarnak, s a társaságokban magukat megkedveltetni kivánják

Tartalma: Illemszabályok. — 50 társasjáték. — Ezermester. — Kártyafortélyok. — Találkák. — Humorisztikus. — Emlékversek stb. stb.

Második, tetemesen bővitett kiadás. Ára 1 frt 20 kr.

Képes pesti szakácskönyve.

Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsi és többek után.

A magyar gazdasszony házi kincstára,

czimü **függelékkel** összeállitva.

Második javitott és bővitett kiadás. 38 iv, képekkel fűzve 1 frt 40 kr. Ára diszesen kötve 2 frt. Vászonkötés aranyozott boritékkal 3 frt. 60 kr. Bérmentes postaküldéssel 15 krral több.

A házi kincstár tartalma: A butorok és házi eszközök tisztitása (48 recept). A kártékony férgek és állatok eltávolitása (143 recept). Pecséttisztitás (26 recept). Házi festés és finom-mosás (39 recept). Toullette-könyv: Jó illatu vizek, szappanok és hajkenőcsök készitése (58 recept). Eczetkészités (21 recept). Élesztőkészités (14 recept). Ételek megőrzése (30 recept). A házi madarak tartása és kezelése. Különféle jegyzetek. — A házi orvos. — A legjobb házi szer. — Égetés és mérgezéseknéli eljárás stb.

E könyv bizonyára legjobban ajánlható mint legjobb és leggyakorlatibb, nők, különösen pedig menyasszonyok és ifjú nők számára.

Weisz D.

Magyarország első és legnagyobb

VARRÓGÉP-

RAKTÁRÁNAK

tulajdonosa,

Budapesten, József-tér 14-ik sz.

legkedvezőbb fizetési feltételek, ingyen oktatás és 5 évi irásbeli jótállás mellett ajánlja a világ leghiresebb gyáraiból való varrógépeit, ugymint: **Wheeler és Wilson-, Singer-, Howe-, Anger-, Grover és Backer** stb-féléket, családi használatra 50 frttól, kézmüvesek számára 60 frttól feljebb.

Ugyanott van az ép oly gyakorlatias mint kitünő **petroleum-fözökályhák föraktára** is.

Valamint kaphatók **légnyomatu házi és szobatávirók, husvagdaló gépek, vizszürő készülékek, kés- és villa-tisztitó gépek, varógép-alkatrészek-, tü, czérna** a kitett árszabály szerint, továbbá **viz- és légszeszvezetéki tárgyak** is haphatók.

Mühelyeimben gépjavitások a legolcsóbban eszközöltetnek.

218 Tisztelettel

Weisz D.

Britannia-ezüst

az egyetlen ércz, mely ezüstfehér szimét maradandón megtartja, s Angolországban csaknem minden finomabb háztartásban található, mert épen oly jó mint az ezüst, s ára majdnem csak egy huszadrésze a valódi ezüst árának. A valódi britannia-ezüst az alább jegyzett árakon **Bressler M. angol érczáru-raktarában Bécsben (Stadt, Schottengasse 9)** kapható és pedig:

1 db. **kavés kanál** 10, 15, 20, 25, 30, 40, 45 kr,
½ tczt. „ „ 60, 80 kr, 1 frt, 1.20, 1.50, 2 frt.
1 db. **evőkanál** 30, 35, 40, 45, 50, 60 kr; — ½ tczt. 2 frt, 2.50, 3, 3.50 frt.
1 pár **kés és villa** (ezüstnyél) csak 80 kr; ½ tczt. csak 4 frt.
1 db. **thea-szürő** 30, 40, 50, 60, 80 kr, 1 frt, nyéllel vagy anélkül.
½ tczt. **étszer-rács** (Esszeugrastl) csak 2.50; — ½ tczt. **tojáspatack** 2 fat.
½ tczt. **asztalkendőtartó** 2 frt 50, — 1 **bors-szóró** 60 kr.
1 db. **czukorszóró** 80, 90 kr. 1 frt; — 1 **kézi gyertyatartó** 60, 80 kr, 1 frt, 1 frt. 50 kr.
1 pár **nagy finom gyertyatartó** 3 frt, 3.58, 4, 4.50, 5, 6 frt; — ½ tczt. **csemege-étszer** 3 frt 50 kr.
½ tczt. **gyerek-kanál** 1.50, 2, 2.50; — d.. **tejes kanál** 60, 80 kr, 1 frt, 1.20, 1.50; — 1 db. **leveses kanál** 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3 frt.
1 db. **tálcza** 8″, 90 kr. — 10″ 1 frt 20, — 12″ 1.50, — 14″ 2 frt, — 16″ 2.50, — 18″ 3 frt, — 20″ 3 frt 50 kr.; (gömbölyü, tojásdad vagy négyszögü alakban.) — **Thea-teriték** két személyre 15 frt, — négy személyre 18 frt, — hat személyre 21 frt, — 8 személyre 26 frt. Mind-e czikkek bámulatos olcsó áron.

Megrendelések a vidékről **„Bressler M. angol érczáru raktárába, Bécsben, (Stadt, Schottengasse 9.)** intézendők, s ezek postafordultával, után véttel eszközöltetnek.

Kivánatra egyes darabok is küldetnek, hogy az áru kiválóságáról mindenki meggyőződhessen. — 100 frtra menő vásárlásánál 10% engedtetik el.

Képes árjegyzékek igyen bérmenteten küldenek. 178

Butor-bazár

Budapest, régi posta-utcza.

Uj jelentékenyen leszállitott árjegyzék.

1 par 1 ajtós chiffon 40 45, 50 frt.
1 „ 2 „ „ 50, 55, 60, 70. 80—120 frt.
1 „ ágy 22, 25, 28, 32, 40, 50, 60—100 frt.
1 drb. 1 ajtós mosdószekrény 14, 16, 18 frt.
1 „ 2 „ „ 22, 24 50 frt.
1 „ éjjeli szekrény 6, 8, 10, 12, 15 25 frt.
1 „ kredencz 28, 36. 40, 50, 70—150 frt.
1 „ étkező asztal 20, 25, 35, 45, 60 frt.
1 „ salon asztal 15, 20, 25, 30—70 frt.
1 „ iróasztal 18, 25, 35, 45—100 frt.

Ülő-butorok.

1 rips-garnitura 1 kanapé 6 fauteuil 130—140 frt.
1 goblin „ 1 „ 6 „ 130 frt.
1 selyem „ 1 „ 6 „ 180 frt.
1 franczia gobelin himzett medaillonnal 200—250 frt.
1 garnitura rips és gobelin 1 kanapé 6 szék 65—75 frt.
1 diván 25, 30, 35 frt.
1 ottoman 30, 60. 70—100 frt.

Fontos vidéki vásárlók számára.

Egy legujabban életbe léptetett intézkedés következtében képesek vagyunk a megvett butorokat bármely vasuti vagy gőzhajó-állomáshoz szállitva számitani, ugy hogy minden vevő tisztában van vele, mennyibe jönnek butorai, minden további költség elkerülésével.

Megrendelések 10% felpénzzel, de utánvét mellett is eltéztetnek.

145 **Oppodi A. V. és Ellenberger C.**

Bőrkereskedési üzlet megnyitása.

Reiser Testvérek

tisztelettel jelentik, hogy **Budapesten, a királyutczában 6. sz. a.** egy nagyban és részletekben üzendő bőrkereskedést nyitottak, és ajánlják minden előforduló, a legjobb kül- és belföldi gyárakból számazó, bőrfélékből dusan felszerelt raktárukat, szilárd és gyors szolgáltatás és legjutányosbb árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kivánatnak meg nem felelő áruk az átvétel után 14 nap alatt mindenkül kinélfogás vissza fogadtatnak. 213

Tévedések

kikerülése végett van szerencsém a t. c. közönséget különösen pedig érdemes vevőimet és üzletbarátaimat tiszteletlett értesiteni, hogy **évek ota fennálló szőnyeg-, pokróc-, és matrác-gyárraktárom** még mint eddig **Budapesten, az országutou, Karolykaszarnyaban 15—16.** létezik és áruhelyiségem nagy

tulhalmozottsága

miatt a következő alábbszállitott meglepő olcsó árakon adom. u. m:

Futószőnyegek	—	frt	20	krtól	fölfelé bécsi röf
Brogirt	—	„	40	„	„ „ „
Chenilien	1	„	—	„	„ „ „
Ágytakaró, letüzött . . .	—	„	75	„	„ „ „
Flanell-takaró	1	„	50	„	„ „ „
Fürdő-takaró, fehér . . .	3	„	75	„	„ „ „
Asztal-szőnyeg	2	„	—	„	„ „ „
Ágyelőtti szőnyeg . . .	—	„	50	„	„ „ „
Szalmazsák darabja . . .	—	„	80	„	„ „ „
detto csikos	1	„	—	„	„ „ „
Katona-takarók párja . .	4	„	50	„	„ „ „
Matrácok tüzve	2	„	—	„	„ „ „
Ágyteritők	3	„	—	„	„ „ „
Kész lepedők	1	„	—	„	„ „ „
Rips-garniturák	8	„	50	„	„ „ „
Asztalteritők	2	„	—	„	„ „ „
Lópokrócok darabja . . .	—	„	80	„	„ „ „
detto párja	2	„	50	„	„ „ „

Megrendelések és szállitmányok intézetek számára, valamint **m-gán fölszerelések, fürdő- és agykészletek** pontosan és legolcsóbban eszközöltetnek.

Mindennemü pokrócokban nagy raktári készletem van s ezek meglepő olcsó áron adatnak.

Schossberger Manó,

Budapesten

most ország-ut, rokkantak palotája 15—16. előbb váci-ut 63.

23 kr. 26 kr.

Magyarország legolcsóbb forrása.

A legszebb és legdivatosabb ruhakelmék, valamint sok 1000 más divatcikk

23 és 26 kr. olcsó árért.

Ruhaminták bárhova ingyen és bérmentve

Friedmann és Baumfeld „Bazár“

király-utca 14. szám.

Kivánatra finomabb árukról is küldetnek minták.

179

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

(Hampel-féle ház),

árjegyzéke.

Napiárak vámfontonként = ½ Kilo.

Czukor, legfinomabb	24½	kr.
„ finom	24	„
„ Pilet	23½	„
„ törve	26	„
Kávé, Caracuya, halvány	70	„
„ Zanzibar, sötét	74	„
„ Portorico, zöld	79	„
„ Ceylon, igen finom	80	„
„ Cuba, legfinomabb	85	„
„ „ valódi Bordeaux	88	„
„ Mocca válogatott	82	„
„ Arany Jáva	95	„
„ Pörkölve jó	82	„
„ „ vegyiték: Moc. Cuba, Jáva .	105	„
Rizs, Aracan majdnem törmelék-mentes . . .	9	„
„ Rangoon, legfinomabb . . .	10	„
„ olasz, Fioretton	12	„
„ „ fényes	14	„
„ „ non plus ultra	18	„
Árpakása minőségként . . . . 25, 22, 20, 16 és	10	„
Stearin gyertya 6-as és 8-as	50½	„
Salátaolaj legfinomabb	50	„
Dara	14	„
Mandola édes	54	„
Mazsolaszölö	36	„
Háziszappan	22	„
Keményitő jeles minőségü	22	„
„ legfinomabb Tullanglais	18	„
Szilva valódi török	16	„

Valódi francia pezsgöborok.

Veuve Clicquot, Ponsardin	3 frt 85	kr.
L. Roederer Carte blanche	3 frt 85	kr.
Heidsick & Comp. Monopole	4 frt —	kr.
Moét & Chandon crém rosé	3 frt 90	kr.
Delbeck & Cie	2 frt 75	kr.
B. D. Pol & Cie	2 frt 75	kr.
Gustave Gibert	2 frt 50	kr.
D. Villers, rosé	2 frt —	kr.
F. de Bart & Comp.	2 frt —	kr.

Szulini viz.

25 és 60 palaczk ládákban . . . . . 6 frt 25 kr.
5 láda . . . . . 30 frt 50 kr.

Az árukat kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Cukrot csak egész süvegben szállitok, a többi árukból mérek legkevesebb egy vámfontot, melyből 112 font 100 becsi fontnak felel meg.

Üzleti helyiségem hétköznapokon délelőtti 8—12, délután 2—7 óráig van nyitva.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,

123 Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Vodianer F. nyomdatulajdonos kiadóhivatalában

(Budapest, megyeháztér 9. sz.)

megjelent:

Méter-zsebnaptár

1876. évre.

Tartalmazza a naptár-részben:

A katholikus, protestans és görög-orosz naptárt, a zsidó-naptárt, a nap- és *hold*-fogyatkozásokat, husvéti ünnepek táblázatát, a nap hosszát, a felséges királyi házat.

Az uj mérték-rendszer osztályában:

Történelmi jegyzeteket, az uj mértékrendszer előnyeit, a méterrendszer egyes részeit, a métermérték és sulyegységek felosztását, a régi és uj mértékek viszonyszámait, átváltoztatási táblákat, árátváltoztatási táblákat, átváltoztatási táblázatokat. — Bélyegtáblát. —

A mulattató részben:

A házikó ablakánál (elbeszélés.) — Bohóságok. —

Ára kötve 30 kr. — Kemény diszkötésben 50 kr.

Sír-lámpák

legnagyob raktára

minden alakban, 6 forinttól 40 forintig,

KUTSCHERA GYÖRGY

bádogosmester saját gyári raktárában

Budapesten, aranykéz-utcza 6. szám alatt,

a „Vadászkürt“ és „Nemzeti szálloda“ szomszédságában.

Ismételadók engedményben részesülnek. 192

50 FORINT

egy

Wheeler és Wilson-féle

családi

Varrógép,

minden hozzá tartozó eszközzel és ötévi irásbani jótállással, kapható

HOLLUB JÁNOS

varrógép raktárában Budapesten V. Józseftér 14. sz.

a nemzetibank mellett.

N. B. **Iparos-varrógépek** a leghitelesebb gyárakból mindenkor elegendő számmal s legkitünőbb minőségben találtatnak itt, és a legjutányosb árakon részletfizetésre is kaphatók.

Használati oktatás és csomagolás ingyen szolgáltatik.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), a **nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) **hugycsőszükületeket:**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

26

Budapest, 1875. Nyomatott Vodianer F.-nél.